

DIRVA

ANTANAS SMETONA - LIETUVOS
DIDYSIS PREZIDENTAS

(Lietuvos aidas, 2000 12 30, Nr. 280)

Pažiūrėjęs Lietuvos kino studijos filmą "Lietuvos Prezidentai", žmogus, perpratęs mūsų tautos istoriją, negalėtų suprasti, ko siekė ir ką norėjo šio filmo kūrėjai pasakyti?!

Po pirmosios filmo dalies, kurioje vaizduojamas pirmasis ir paskutinis tarpukario Prezidentas Antanas Smetona ir kurio adresu išliejama tiek daug nepelnytų pagiežos ir prasimanytų tendencingų dalykų, kyla klausimas: arba šio filmo kūrėjai yra mūsų tautos, mūsų valstybės analfabetai, arba šis filmas sukurtas pagal suinteresuotų žmonių užsakymą. Jeigu minėto filmo autoriai yra tik mūsų valstybės istorijos neišmanėliai, tai dar pusė bėdos - jie mūsų tautos istoriją gali sužinoti 1925-1941 metų valstybės archyvuose. Bet jeigu jie šį filmą kūrė pagal specialų užsakymą - tai jau yra politinis nusikaltimas, prilygstantis mūsų tautos idealų išniekinimui.

Kad šio filmo kūrėjams nereikėtų 1925-1941 metų archyvuose ieškoti mūsų valstybės istorinės tiesos, tebūnie leista jiems priminti, kad K. Griniui prezidentaujant - nežinau, sąmoningai ar nesąmoningai nuolaidžiauja - buvo sudaromos pačios palankiausios sąlygos Lietuvos nepriklausomybės netekimui nes jau 1927 m. Lietuva inkorporuojama į Tarybų Sąjungos sudėtį ir prijungiama prie Baltijos Tarybų Respublikos. Prielaidos netekti Lietuvos nepriklausomybės buvo tokios:

- Prezidento K. Griniaus įsakymu visi politiniai kaliniai, kurių dauguma komunistai, buvo amnestuoti ir paleisti iš kalėjimų.

- Prezidento K. Griniaus įsakymu buvo panaikinta karo padėtis, nors valstybėje buvo didžiausia politinė suirutė. Tokiu būdu komunistams buvo "atrištos rankos" nebūdžiamai ir laisvai veikti: uniformuoti karininkai ir policijos darbuotojai negalėjo pasirodyti gatvėse, nes būdavo komunistų apstumdami, apspjaudami ir net sumušami.

- Per Vasario 16-osios ir Gegužės 1-osios suėjimus įžūlūs komunistai masiškai

iškeldavo raudonas vėliavas, nuplėšinėdavo trispalves. Komunistų agitatoriai atvirai eidavo į gamyklas ir fabrikus agituoti darbininkų kuo skubiau verstį kapitalistų valdžią. Visoje Lietuvoje - ne tik miestuose, bet ir kaimuose, pasirodydavo komunistų proklamacijos, atsišaukimai, raginantys visokiais būdais kovoti su "buržujais".

- Kompartija 1926 m. taip suįžulėjo, jog pradėjo siųsti savo agitatorius į

kariuomenės dalinius agituoti kareivių, kad šie nepaklustų karininkams.

1926 m. pabaigoje Lietuva stovėjo ant politinės bedugnės krašto - Valstybės nepriklausomybė buvo pavojuje.

Pagal Valstybės saugumo, Policijos ir kariuomenės Generalinio štabo 2-ojo kontržvalgybos skyriaus operatyvinius duomenis nustatyta, kad Maskvos ir Lietuvos kompartijos planuose buvo numatyta jau 1927 m. vasarą įvykdyti valstybės perversmą, paimti visą valdžią į savo rankas ir galų gale Lietuvą įtraukti į Tarybų Sąjungos sudėtį.

1926 m. pabaigoje dauguma Vasario 16-osios Akto signatarų, tarp jų ir Antanas Smetona, matydami mirtiną pavojų Lietuvos nepriklausomybei, nutarė užbėgti politiniams įvykiams už akių. Buvo nutarta paprašyti, kad prezidentas K. Grinius, kaip nesugebantis vadovauti valstybei ir užtikrinti jos vidaus saugumo, atsistatydintų. Buvo pasitelkta jaunų karininkų patriotų grupė, kuri įvykdė šį uždavinį labai korektiškai: prezidentas K. Grinius buvo paprašytas atsistatydinti, o į jo vietą buvo paskirtas Antanas Smetona.

Prezidentas A. Smetona, būdamas išvalgus politikas ir ryžtingas žmogus, nedelsdamas paskelbė Lietuvos kompartiją už įstatymų ribų, jos destruktivi veikla, ardanti Lietuvos valstybės nepriklausomybės pamatus, buvo uždrausta ir traktuojama kaip politinis nusikaltimas. Taip buvo padarytas galas LKP nežabotai veiklai.

Idomu būtų sužinoti filmo

"Lietuvos Prezidentai" autorių nuomonę, kas būtų buvę geriau: kad Lietuva jau 1927 m. vasarą būtų buvusi įtraukta į Tarybų Sąjungos sudėtį ar nors ir trumpai - 14 metų, bet nepriklausomai gyveno?

Per 14 nepriklausomybės metų Lietuva, vadovaujama komunistų labai nekenčiamo Prezidento Antano Smetonos, padarė didžiulį pažangos šuolį visose valstybės gyvavimo srityse. Pasauliui buvo įrodyta, kad Lietuva kaip valstybė neišnykusi iš Europos žemėlapių, o lietuvių tauta dar nemirusi.

Per šį trumpą laikotarpį komunistų vadinamoje "diktatūrinėje Lietuvoje" buvo įvesta stabili vidaus tvarka, o mokslo, kultūros ir ekonomikos srityse pasiekta didžiulų laimėjimų. Šalies žmonės ir miestuose, ir kaimuose jautėsi visiškai saugūs, niekas jų nei dieną, nei naktį neapiplėšinėjo. Nužudymų pasitaikydavo labai retai. Kaimo gyventojai nežinojo, kas yra spyna. Tais laikais lietuviai neturėjo supratimo, kas yra korupcija ir mafija. Tokius reiškinius Valstybės saugumo departamentas nedelsdamas sunaikindavo. Bankai nebuvo išvaginėjami, nepasitaikė stambių išėkvojimų. Per nepriklausomybės laikotarpį Lietuvos bankas sukaupe 6,5 tonos aukso atsargų, o Valstybės saugumo departamentas saugojo, kad jos nebūtų "perpumpuotos" į svetimų valstybių seifus (tokių bandymų būta labai daug). Sukurta tvirta auksu padengta valiuta - litas, kuris pasaulio rinkoje buvo ypač gerai vertinamas.

Nepriklausomoje Lietuvoje visų lygių valdžia tarnavo vieningam tikslui: žmonių gerovei ir valstybės interesams! Santykiai tarp eilinių žmonių ir valdininkų buvo grindžiami tarnybinės etikos taisyklėmis. Kiekvienas interesantas, noris ir pats vargingiausias, visose valdžios įstaigose buvo maloniai sutinkamas, dėmesingai išklaušomas ir, sutvarkius reikalus, pagarbiai iš kabineto palydimas.

Mokslas tarpukario Lie-

tuvoje buvo prieinamas visiems jo troškusiems. Visose aukštosiose mokyklose - Vytauto Didžiojo universitete, Žemės ūkio akademijoje, Pedagoginiame ir Komercijos institutuose gabiems, bet nepasiturintiems studentams buvo mokamos stipendijos: 100-150 Lt per mėnesį (už 1 litą buvo galima nusipirkti 5 kepalukus pačios geriausios juodos duonos). Visose mokslo įstaigose - pradžios mokyklose, gimnazijose ir aukštosiose mokyklose jaunimas buvo auklėjamas aukštos moralės ir patriotizmo dvasia. Todėl jaunuoliai laikė didele garbe tarnauti Lietuvos kariuomenėje.

Visuomenė visiškai patikėjo teismai, policija, prokuratura ir kitomis valdžios institucijomis, nes gerai žinojo, kad prireikus visur bus galima rasti teisybę ir pagalbą. Tuometinėje Lietuvoje būdavo apie 1500-2500 bedarbių, kurie be jokių išankstinių sąlygų gaudavo bedarbio pašalpą: darbininkai - po 2 litus, o tarnautojai - po 4 litus per dieną. Žmonės negirtaudavo - mažai kam tai rūpėjo, be to, nelabai turėjo noro ir laiko skęsti naminės degtinės liūne.

Tarpukario Lietuvoje buvo sparčiai plėtojama lengvoji perdirbamoji pramonė - pastatyti 3 cukraus fabrikai, 4 mėsos kombinatai, didžiulis celiuliozės ir popieriaus fabrikas, linų, vilnų ir medvilnės perdirbimo fabrikai, modernizuojamas Klaipėdos uostas ir t.t.

Lietuvoje, kaip neutralioje valstybėje, kurios vadovybė

gerai supratusi seną ir labai teisingą romėnų posakį "Nori taikos, ruoškis karui", labai sparčiais tempais buvo kuriama kariuomenė. Jai apginkluoti buvo sukurta karo pramonė: žvalgybos ir lengvųjų bombonešių konstrukcijos, "Ambo" lėktuvų gamykla - dirbtuvės, artilerijos dirbtuvės Kaune (Šančiuose), Linkaičiuose - šaudmenų gamykla. Prie Chemijos instituto buvo įrengtos modernios karo reikalams skirtos laboratorijos ir t.t. 1940 m. Lietuva turėjo gerai apmokytą ir ginkluotą kariuomenę. Per 14 metų buvo tinkamai parengtas visų lygių puskarininkių, jaunesniųjų ir vidurinėsios grandies karininkų atsarginis korpusas. Esant mobilizacijai jis galėjo vadovauti sutelktai 250 000 karių armijai.

Visa tai buvo pasiekta prezidentaujant A. Smetonai - dėl labai racionalaus valstybės administravimo ir teisingos kadrų politikos, kuri rėmėsi griežta valdininkų atranka. Kiekvienas, kuris norėjo dirbti vienoje ar kitoje valdžios tarnyboje, be jokių išlygų turėjo atitikti tris pagrindinius reikalavimus - būti patriotas, sąžiningas ir teisingas, reikiamos kompetencijos specialistas. Kadrų atranką vykdė Valstybės saugumo departamentas kartu su įstaigų ar įmonių vadovais. Valstybės saugumo departamentas buvo vienintelis, kuris kontroliavo kompleksinį valstybės vidaus saugumą: politinį, kriminogeninį, teisinį ir aplinkos apsaugos.

Nukelta į 6 p.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ PREZIDENTAS PRISTATĖ ĮSTATYMŲ PROJEKTUS

Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus Lietuvos Seimui pateikė svarstyti Baudžiamojo proceso kodekso straipsnių pakeitimo bei Operatyvinės veiklos įstatymo straipsnių papildymo įstatymų projektus, kuriais siekiama supaprastinti teisingumo vykdymą, praneša ELTA.

“Daugelis nusikaltimų šiandien tiriami taip ilgai, kad žmonės praranda pasitikėjimą pačiu teisingumu. Nusiviliama ne tik valdžios galiomis, bet ir valstybe”, – sakė šalies vadovas. Jis pabrėžė, kad situacijos, kai “dėl įstatymų vingrybių net už rankos pagautas vagis gali išvengti bausmės”, toleruoti negalima. Prezidentas nepateisinama laiko ir bylų vilkinimo praktiką, kuri dažniausiai susidaro dėl įstatymų spragų. “Šiuo metu yra rengiamas naujas Baudžiamojo proceso kodeksas, kuris ir turėtų tas spragas ištaisyti. Tačiau kol jis bus baigtas ir priimtas, praeis dar daug laiko. Todėl manau, kad priemonių pagerinti teisėsaugos veiklai turime imtis jau dabar”, – konstatavo V. Adamkus.

Komentuodamas jo teikiamus svarstyti Seimui įstatymų projektus, šalies vadovas teigė esąs įsitikinęs, kad pasiūlymai turėtų patobulinti baudžiamąjį procesą taip, kad nusikaltimo vietoje sulaikyti vagys galėtų per savaitę susilaukti bausmės, nors “dabar tokie nusikaltimai neretai tiriami ilgiau nei pusmetį”. Jo įsitikinimu, jo teikiami įstatymų projektai nesudarytų galimybių ir toliau “aiškintis, jog dėl įstrigusių bylų “kalta” Baudžiamojo proceso kodeksas”. Prezidentas nemano, kad minėti siūlymai bus vertinami vienareikšmiškai, tačiau tiki, kad dauguma Lietuvos žmonių juos parems.

■ BALKANUOSE LIETUVOS KARO LĖKTUVAS

Lietuvos Vyriausybė pritarė Krašto apsaugos ministerijos siūlymui ir teiks Seimui svarstyti nutarimo projektą, pagal kurį į tarptautinę taikos operaciją Balkanuose balandžio – rugsėjo mėnesiais būtų siunčiamas Lietuvos karinių oro pajėgų lėktuvas AN-26, praneša ELTA. Sprendimas dislokuoti lėktuvą Balkanuose priimtas po to, kai sausio viduryje su tokiu prašymu į valstybes, nusiuntusias savo karius dalyvauti tarptautinėje taikos operacijoje Kosove ir tarptautinėje taikos stabilizavimo operacijoje Bosnijoje ir Hercegovinoje, kreipėsi Vyriausiojo jungtinių pajėgų Europoje vado pavaduotojas generolas Rupert Smith. Jei Seimas nutarimo projektui pritaris, Lietuvos karinių pajėgų transportinis lėktuvas AN-26 į Balkanus bus siunčiamas su 5 karių skraidančiuoju ir 2 karių antžeminiu aptarnaujančiu personalu. Pagrindinė jo užduotis – personalo ir krovinių gabenimas. Lietuvos AN-26 turėtų būti bus dislokuotas Skopjėje.

Sprendimą dėl Lietuvos kariuomenės vienetų panaudojimo tarptautinėse operacijose priima Seimas savo nutarimu, kurio projektą teikia Vyriausybė.

■ UŽSIENIO VALSTYBIŲ AMBASADORIAI KAUNE

Kauno miesto merą, Naujosios sąjungos frakcijos narį Eriką Tamašauską kas savaitę aplanko po vieną užsienio valstybės įgaliotinį. Susipažinti su naujuoju Kauno miesto vadovu atvyko Prancūzijos ambasadorius Lietuvoje Jean Bernard Harth su delegacija. Numatomas Anglijos ambasadoriaus vizitas. Kiek vėliau pas E. Tamašauską ketina užsukti Italijos valstybės atstovas Lietuvoje.

Kaip ELTA jau skelbė, pas naująjį Kauno miesto vadovą pirmosiomis jo darbo savaitėmis apsilankė Čekijos bei Kinijos ambasadoriai. Anot E. Tamašausko, pirmųjų susitikimų metu jokių rezultatų nesitikima, kalbama susigiminiavusių miestų, bendradarbiavimo įvairiose sferose, galimų investicijų klausimais.

Prancūzijos ambasadorius Kauną pavadino istorija, kultūra bei pramone turtingu miestu. Jo nuomone, prancūzus galėtų sudominti prekybiniai ir pramonės ryšiai su Kauno miestu. Beje, kiek netikėti ambasadoriui pasirodė duomenys, kad Kaune veikia 16 bendrų Lietuvos ir Prancūzijos įmonių.

Kauno miesto meras prisipažino, kad, pasikeitus politinei Kauno miesto valdžiai, dėmesys antrajam pagal dydį Lietuvos miestui tapo nebevaržomas. E. Tamašauskas išreiškė viltį, kad tai laikinosios sostinės atsigavimo pradžia.

■ METINIS STUDIJŲ REGISTRACIJOS MOKESTIS

Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto siūlomos Aukštojo mokslo įstatymo pataisos numato visose šalies valstybinėse aukštosiose mokyklose visų kursų studentams įvesti metinį 1000 litų studijų registracijos mokestį. Konstitucijos suteiktą teisę į nemokamą aukštąjį mokslą naikinanti įstatymo pataisos gali būti pateiktos ir priimtos jau Seimo pavasario sesijoje.

Žinias siunčia Lietuvos grįžimo į tėvynę informacijos centras

Algirdas Pužauskas

Valstybės sekretorius Colin Powell vasario 22 d. aplankė Kelias Viduriniųjų Rytų valstybių sostines, nušvietė naujosios JAV vyriausybės politinę liniją, pasimatė Egipte su Rusijos užsienio reikalų ministru ir tarėsi su NATO organizacijos generaliniu sekretorium Lordu Robertsonu. Tuo pačiu metu NATO sekretorius suskubo aplankyti Maskvą, kur tarėsi su Rusijos prezidentu Vladimir Putin, su gynybos ministru Igor Sergejev bei su jo pavaduotoju gen. pulk. Leonid Ivašov. NATO sekretorius užtikrino Rusijos vadovus, kad NATO organizacija nenukreipta prieš Rusijos interesus. Prezidentas Putin siūlė sustabdyti ginklavimo varžybas, nes Rusija nėra, kaip kai kurie Vakarų politikai kalbą, “Blogio imperija”. Rusija galima pasitikėti, nes kai nėra pasitikėjimo, prasideda daug lėšų reikalaujančios ginklų lenktynės. Rusijos vadai ypač pabrėžė sumanymą priimti į NATO grupę Baltijos valstybes, nes tai esąs “artimasis užsienis” ir priėmimas grasintų Rusijos saugumui, palieštų Rusijos interesus. Lordas Robertson paneigė tą mintį, sakydamas, kad NATO negali suteikti jokiai valstybei veto teisės, jei suvereninės valstybės pasirinktų bendro saugumo organizaciją.

Lordo Robertsono vizito Maskvoje metu buvo vėl atidaryta Maskvoje NATO informacijos įstaiga, kurią Rusija buvo uždariusi 1999 metų pavasarį, protestuodama prieš

• **Popiežius Jonas Paulius II** priėmė privačiame susitikime Egipto prezidentą Hosni Mubarak. Buvo kalbėta apie Viduriniųjų Rytų krizę. Paskelbta, kad abiejų valstybių vadovai sutarė, kad reikia skubiai steigti nuosaikumo ir dialogo atmosferą tarp Izraelio ir Palestinos vadovybės.

• **JAV admirolas Craig Quigley** pripažino spaudos atstovams, kad prie Irako sostinės daužyti priešlėktuvinės gynybos įrengimai ne visi buvo sunaikinti, nes iš tolo

AR GALIMA PASITIKĖTI?

NATO bombardavimus Jugoslavijoje. Ta įstaiga pabrėžia, kad NATO nelaiko Rusijos savo priešu, o siūlo partnerystę. Daugiausia rūpesčių kelia valstybės, kurios planuoja įsigyti masinio naikinimo ginklų. Tai yra Šiaurinė Korėja, Iranas ir Irakas. Šiaurinė Korėja jau paskelbė, kad ji atšauks savo pažadus nesiekti branduolinių ginklų, nes JAV vyriausybė pasikeitė ir pradėjo gaminti savo planuotą antiraketinių ginklų gynybos skydą. JAV prezidentas George W. Bush jau pareiškė protestą komunistinei Kinijai, kuri padėjo Irakui įrengti radaro stotis ir priešlėktuvių ir daug stočių buvo sunaikinta, tačiau Pentagonas pripažino, kad daug lėktuvų nešamų raketų nepataikė į taikinius ir sprogo netoli jų.

Valstybės sekretoriui Powell kalbantis su Rusijos užsienio reikalų ministru Igor Ivanov Egipto sostinėje apie branduolinių ginklų derybas ir jų sunaikinimą pasaulio spaudoje prasidėjo debatai apie ilgamečio dar Sovietų Sąjungos laikų svarbaus amerikiečio šnipų veiklą Amerikoje. Šnipas dirbo daug metų svarbiose JAV valdžios įstaigose, net Federaliniame Investigacijų biure. Pasiūlymams nepadėjo nei žinia iš Čėčėnijos, kur žmonės surado netoli Rusijos kariuomenės stovyklos nemažas gerokai apipuvusių vyrų kapines. Iki šiol jų šeimos laikė jaunus vyrus “dingusiais”. Dabar paaiškėjo, kur ir kaip jie dingę. Izraelyje ir jo okupuotose žemėse toliau vyksta kovos tarp izraeliečių ir palestiniečių. Buvęs premjeras Ehud Barak atsisakė įeiti į naujo premjero kabinetą. Rusijos prezidentas V. Putin dar pėnai pavedė vyriausybei patyrinti Rusijos gyventojų mažėjimo klausimą. Vasario 15 Rusijos ministrų kabinetas paskyrė tam klau-

Keliais sakiniiais

vairuojamos naujos raketinės bombos ne visos pataikė į taikinius, Jos niekad visos nepataiko, paaiškino admirolas.

• **Valstybės sekretorius Colin Powell** tarėsi su Vokietijos užsienio reikalų ministru Joschka Fischer. Šis supratus kodėl Amerikos ir britų aviacija daužė taikinius prie Irako sostinės, tačiau tam žygiui nepritarė.

• **Myanmar** (buvusios Burmos) karinės valdžios malūnsparnis, gamintas Ru-

simui daugiau laiko. Premjeras Mikhail Kasjanov pasakė, kad blogiausi metai buvo 1999. Rusijos gyventojų skaičius nukrito net 768,000-čiais. Vyriausybės nariai siūlė tą mažėjimą sustabdyti pagerinant sveikatos priežiūrą, skatinant daugiavaikes šeimas ir apsunkinant emigraciją, o priešingai, skatinant imigraciją į Rusiją. Premjeras M. Kasjanov pabrėžė, kad vyrų amžiaus vidurkis yra 59.8 metai. Moterų vidutiniškai gyvena ilgiau, – 72.2 m. Valstybės Statistikos komiteto viršininkas Vladimir Sorokin pasakė Maskvos radijo bangomis, kad šiandien Rusijai trūksta tų negimusių žmonių, kurie žuvo pasaulio karuose civilinio karo metu, įvairiuose trėmimuose, nuo maisto stokos kolektyvizacijos laikotarpyje 1930 dešimtmetyje. Pastogių stoka kalta dėl gimimų skaičiaus sumažėjimo, kaltas ir besaikis girtuokliavimas, gamtos teršimas. Kitas demografinio specialistas Anatoly Višnevski televizijos programoje pabrėžė, kad imigracija iš kitų šalių vargiai išspręs žmonių mažėjimo problemą, mūsų šalis tai nėra pasirodusi nei ekonomine nei psichologine prasme, pasakė jis. Premjeras užbaigė svarstybas, nurodęs, kad nuo darbo žmonių skaičiaus mažėjimo priklausys ar Rusija augs sėkminga ir pasiturinti ar toliau smuks. Prieš metus Rusija turėjo 145.6 milijonų gyventojų. Jei toliau tas skaičius mažės, tai iki 2005 metų ji turės 2.8 mil. mažiau. Šalies ekonomijai pradės stigti darbininkų. Darbo jėgos teks ieškoti kitur. Kai kurie posėdžio dalyviai pabrėžė, kad nemažai prie mažėjimo prisideda mirimai nuo AIDS ligos ir nuo vėl beplintančios džiovos. Ministras nutarė skatinti gimimų skaičių, išmokant premijas daugiavaikėms šeimoms.

sijoj, nukrito su 29 valdžios keleiviais ir įgulos nariais. Tarp žuvusių buvo 67 metų generolas Tin Oo, vienas svarbiausių chuntos narių. Malūnsparnis įkrito į upę, devyni žuvusieji dingo vandenyje.

• **Irake** įvykusi protesto demonstracija pagrasino atkeršyti Saudo Arabijai ir Kuveitui dėl JAV ir Britanijos karo lėktuvų puolimo.

• **Brazilijoje** valdžia numalšino Sao Paulo gubernijoje

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiuro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

RUSIJA PLEČIA SAVO ĮTAKĄ KAIMYNNINĖSE VALSTYBĖSE

Pasaulis stebi labai aktyvią Rusijos prezidento politinę veiklą, ypač pastaruoju metu, kai pasikeitė JAV vyriausybė.

Niekas nepažįsta geriau Rusijos žmonių gyvenimo kaip Rytų Europos gyventojai, kurie patyrė pasibaisėtiną gyvenimą ir po II-ojo pasaulinio karo. Dabar vėl didelį rūpestį kelia Rusijos prezidentas Vladimir Putin, kuris ne tik kalba apie imperijos atnaujinimą, bet ir veikia ta kryptimi, nežiūrint savo krašto sunkumų. Jis ne kartą išsireiškė, jog "artimieji kraštai", buvę Sovietų Sąjungos okupacijoje, priklauso Rusijos įtakai ir yra gyvybiškai strateginės reikšmės Maskvai. Jo žygiai Ukrainoje, Azerbaidžane, Gruzijoje ir Moldovoje kelia nemažą susirūpinimą Vakarų politikams. Ypač dabar, kai NATO išplėtimo klausimas artėja prie sprendimo ribos. Tad nenuostabu, kad Rumunija ir Baltijos valstybės, esant tokiai padėčiai, nori kuo greičiau patekti NATO globon, rašo "New York Times" žurnalistas S. Erlanger iš Maskvos. Prasideda nauja politika Rusijos kaimynų atžvilgiu. Putin, kaip caras Petras Didysis, atidaro kelius Vakarų technologijai ir kapitalui į Rusiją, bet tuo pačiu suima į savo rankas visą Rusijos valdžią. Jo patarėjas saugumo klausimais Sergej Ivanov išpėjo Vokietijos Gynybos ministrą R. Scharping, jog NATO išplėtimas gali sudaryti visiškai naują situaciją Europoje, kuri leis sustiprinti Rusijos karines pajėgas. "Tai gali iššaukti labai rimtą krizę". O tai liečia ir JAV prezidento Bush planus sukurti naują apsigynimo branduolinę sistemą. Ryšium su natūraliųjų dujų tiekimu minėtiems kraštams, jei nebus atsižvelgta į Rusijos interesus, galima laukti ir dujų tiekimo sustabdymo. Rusija sulaukė savo pažadą išvežti kariuomenės dalinius iš Gruzijos ir Moldovos ir reikalauja, kad Gruzija leistų iš jos teritorijos kovoti su čečėnais. Gudijos arba Baltarusijos susijungimas su Rusija esąs geras pavyzdys ir spaudimas tą patį padaryti ir su Moldova, kurioj ką tik rinkimus laimėjo Komunistų partija.

Rusija nori greitai atstatyti savo radarų sistemą, kuri sugriuvo, kai subyrėjo Sovietų Sąjunga. Ji spaudžia prisidėti Ukrainą, nes Baltijos kraštai toje sistemoje nedalyvausią. Maskva organizuoja saugumo skydą centrinėje Azijoje ir paskelbė Kaspijos jūrą esant jos interesų sferoje. Sausio 18 d. Rusija pasirašė sutartį su Ukraina dėl karinio bendradarbiavimo, nežiūrint kad Ukraina 1997 m. pasirašė susitarimą bendrauti su NATO, o 1998 m. suformavo taikos brigadą su Lietuva ir Lenkija. Tačiau nauja Rusijos ir Ukrainos sutartis leidžia Rusijai daryti manevrus Ukrainos žemėje. Todėl NATO įtaka savaime yra Ukrainoje sumažinta, praneša NATO įstaiga Briuselyje. Moldovos komunistų laimėjimas yra geras pavyzdys kaip Putin veikia Rusijos naudai.

Bet geriausias pavyzdys yra tai, kaip Rusija elgiasi su Gruzija. Ji spaudžia Gruziją ekonomiškai ir grasina nukirsti dujų pristatymą, nesiskaito su Gruzijos reikalavimu uždaryti rusų karines bazines. Primenama, jog Gruzija yra pareiškusi prašymą įsijungti į NATO, tačiau šiuo metu dėl tų Maskvos grasinimų turi nuo to susilaikyti. Rusijos ekspansinė politika bent šiuo metu nieko gero nežada. Tad Lietuvos, Latvijos ir Estijos įsijungimas į NATO organizaciją yra gyvybinės reikšmės tų kraštų ateičiai, primena "New York Times".

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus kovo mėnesio pabaigoje lankysis Maskvoje ir turės pasitarimus su Rusijos prezidentu Vladimir Putin.

VR

PRIE KO KOSMOPOLITIZMAS VEDA?

Gaila, kad su V.Adamkaus atėjimu į aukščiausią valstybės postą gana svarbiose pareigose pagausėjo kosmopolitai. Arba seniau nedrįsę save pade-monstruoti, dabar drąsos įgavo. Apie tautybę ir tautiškumą kalbėti ar rašyti dabar jau nėra madoje. Ne tik ne madoje, bet dabartinis "elitas" - tai palai-kytų dideliu nuo gyvenimo atsilikimu. Kai prof. Z. Zinkevičius perėmė vadovavimą Lietuvos švietimui ir norėjo gyvenimą ir švietimą įstatyti į normalias ir tautines vėžes tai iš visų kampų ir plyšių pradėjo išlysti įvairūs "autoritetai", kurie pradėjo spaudoje jį pulti ir šmeižti, kad jis nemoka švietimui vadovauti. Tų kosmopolitų vėliavnešys buvo D. Kuolys, kuris pastoviai spau-doje puolė prof. Z. Zinkevičių. "Kai Čikagoje lankėsi Lietuvos Respublikos Švietimo mi-nistras dr. Zigmas Zinkevičius, jis mūsų Jaunimo centre kal-bėjo nepaprastai svarbiu Lietuvai klausimu. Šiuo metu Lietuvoje iš sovietinės švie-timo sistemos pereinama prie lietuvių tautinės sistemos. O tai ne vienerių metų darbas."

Tačiau ministras Z. Zinkevičius dar turi kovoti su komunistinės ideologijos žmo-nėmis, kurių apstu ir jie mieliau priima mūsų tautai žalingą kosmopolitizmą ("Lietuvių balsas" 1997 XI 6)". Lenkams jis yra rakštis po nagu. Ne dėl jo pasisakymo, kad jie turi mokėti ir valstybinę kalbą. Bet ypač dėl jo parašytos Lietuvos

istorijos (rusiškai) "Vostočnaja Litva v prošlom i nastajaščem" - "Rytinė Lietuva praeityje ir dabar", kai Vilniuje pas jį lankiausias, tai man tą knygą davė. Tai yra Lietuvos istorija parašyta ne taip, kaip lenkai ją rašė! O svarbiausia tai, kad jis remdamasis bažnyčių me-trikacijų knygomis įrodė, kaip lietuviai buvo lenkais pa-daromi. Vilnijos gyventojai buvo prievarta perrašinėjami lenkais. Jeigu nori gauti darbą pagal specialybę - turėjo per-siregistruoti lenku. Jeigu nori pirkti žemę - prašom, tikrai turi pasivadinti lenku. Lenku pasivadinęs, negali lankyti lietuviškų pamaldų, prenu-meruoti lietuvišką spaudą, leisti vaikus į lietuvišką mo-kyklą ir savo pavardę rašyti lietuviškai.

Prezidentui siūlomi nauji Švietimo ir mokslo minis-terijos vadovai. Vilnius, balandžio 14 d. (1998 m. J.Ž.) (BNS) - Krikščionių demo-kratų partijos vadovas, A. Saudargas antradienį per susi-tikimą su prez. V. Adamkumi. Pokalbyje pareiškė, kad nedera siėti Švietimo ir mokslo minis-tro paskyrimo bei Europos reikalų ministerijos likimo. /.../ Partijos pirm. taip pat sakė, kad buvęs švietimo ir mokslo ministras Zigmas Zinkevičius "tebeturi krikščionių demo-kratų pasitikėjimą". Tačiau pridūrė, kad mažai galimybių, jog prezidentas pakeis nuo-monę ir vėl jį pakvies ministru". Prezidentas jau buvo

Juozas Žygas

padaręs pareiškimą. "Jeigu bus pasiūlytas dr. Z. Zinkevičius - tai jo netvirtinsiu".

Prezidento "komandoje" naujas patarėjas Vilnius, ge-gužės 20 d. (BNS) - Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus trečiadienį "priėmė politinį sprendimą" savo patarėju švietimo, mokslo, kultūros ir, greičiausiai, socialiniams reikalams skirti Darių Kuolį". Dabar, kokie yra jo nuo-pelnai? Savo puolimais prieš dr. Z. Zinkevičių jis nusipelnė kosmopolitų ir lenkų padėkos. Tuo, matyti, ir patraukė prezidento dėmesį. Mano atmintyje jis liko tikras memė (menkas, apykvailis, lėtas žmogus; žiopylis (Dab. liet. k. žod.) Būdamas ministru lankėsi Čikagoje ir susitiko su Lietuvių fondo valdyba. Į iškeltus 7-9 klausimus, sąry-šyje su naujais vadovėliais ir švietimu, į visus jo atsakymas buvo "nežinau". Tai, ką jis žinojo, ar žino? Kosmopolitų veiklos rezultatai jau matosi. Surasta Švedijos klinikoje naujagimį palikusi lietuvė Vilnius, vasario 14 d. (BNS) - Diana Ivanova Švedijoje rink-dama grybus ir uogas ji už-darbiavo kartu su savo vyru Viktoru Ivanovu. Tai tokie lietuviai! Jie nors nevogė ir neplėšė, bet uogas ir grybus rinko.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

vykusias kalinių riaušes. Žuvo 15 kalinių gaujos vadeivų. Streikai ir riaušės buvo suor-ganizuotos kaliniams nau-doiant bevielius telefonus. Neramumai vyko 28-se ka-lėjimuose.

• **Popiežius Jonas Paulius II** vasario 21 d. įvesdino 44 naujai paskirtus Bažnyčios kardinolus. Amerikietis Avery Dulles, S.J., 82 metų, nau-dojo si lazdele lipdamas kelis laiptus, jam nuo galvos nukrito kardinolo "biretta". Iš viso dabartinis popiežius per savo kadenciją yra paaukštinęs jau 166, daugiau negu bet kuris kitas popiežius. "Bažnyčios princų" įvedimas sutraukė į Šv. Petro aikštę apie 30,000 žmo-nių. Iš kardinolų net 135 galės balsuoti už naują popiežių. Iš jų daugelis yra atėję į kolegiją iš vadinamų Trečiojo pasaulio šalių, du iš Indijos, du iš

Afrikos, vienuolika iš Pietų Amerikos.

• **Po ilgų svarstymų** ir ginčų Rusijoje buvo atidaryta nauja elektros jėgainė, varoma branduoliniu kuru. Jėgainė veikia Rostov apylinkėje prie Volgodonsk miesto. Prieš-i-ninkai bijo, kad stotis gali sprogti, kaip garsusis Čer-nobyl, pareikalavęs daug žmo-nių aukų. Be to specialistai tvirtina, kad Rostovo regione kartais įvyksta nestiprūs žemės drebėjimai, kurie gali pakenkti naujai stočiai.

• **Washington** e Camp David vasarvietėje viešėjo Britanijos premjeras Tony Blair, atvykęs susipažinti su naujuoju JAV prezidentu Geor-ge W. Bush. Sakoma, kad siekiama suderinti abiejų šalių politiką, kuri buvo daug lengviau suderinama prezi-dento Bill Clinton laikais. Premjeras Blair pasakęs, kad

Britanijos padėtis esanti su-kurti tiltą tarp Europos Sąjungos ir JAV.

• **Jungtinių Tautų** Sau-gumo taryba nustatė laiką, kada iš Kongo turi pasitraukti svetimų valstybių kareiviai, iki gegužės 15 d.

• **Kuveito** valstybė pami-nėjo 10 metų sukaktį nuo dienos, kada iš Kuveito buvo sąjungininkų pašalinta Irako kariuomenė. Ta proga Kuveite lankėsi dabartinio JAV pre-zidento tėvas George Bush.

• **El Salvador** nedidelis žemės drebėjimas užmušė 225 žmones, iš jų 22 vaikus mo-kykloje.

• **Kolumbijos** prezidentas Andres Pastrana pasirašė susi-tarimą su kairiųjų sukilėlių vadeiva Manuel Marulanda. Šis sutiko skelbti karo paliaubas, jei Kolumbijos valdžia sudraus dešiniuosius veikėjus, kad šie nepersekiotų komunistų.

Nežiūrint to, kad mūsų išeivijos žymieji politikai daugiausiai lankėsi pas JAV Kongreso "liberalus", ir su jais nuotraukų dažniausiai matėme mūsų spaudoje, daugiau tikros paramos Lietuvos bylai esame susilaukę iš dešinės, iš konservatyvių valstybės vyrų. Kairieji, pavyzdžiui, davė mums Jaltą, o dešinieji Pavergtųjų Tautų Savaitę. Neseniai matėme, pavyzdžiui, veikėjos nuotrauką su kairiu kongresmanu Tom Lantos, bet neatsimenu kada matęs žymaus veikėjo ar veikėjos nuotrauką su dešiniųjų senatorium Jesse Helms. Vien Kongreso balsavimo pagal konservatyvių standartą lentelė (1999 m.) rodo Tom Lantos konservatyviai balsavus 10 iš 100, gi Jesse Helms 90 iš 100. Tai taipogi reiškia, kad Lantos tikriausiai (ir okupaciniais metais) balsavo už draugystę su Kremliumi, o Helms - prieš broliavimąsi ir už Sovietų silpninimą. Visai neseniai girdėjome, kad atstovas Lantos Vilniuje daužė kumščiu Vyriausiojo Lietuvos prokuroro stalą, reikalaudamas Lietuvos teisėtvarkos veiklos

"OŽKOS" PRIE SENATORIAUS HELMS "VEŽIMO"

Vilius Bražėnas

pagal Tom Lantos diktatą, o Sen. Jesse Helms viešojo kalboje Amerikoje reikalavo Maskvą liautis galvojus apie "artimą užsienį".

Naujojo šimtmečio sausio 11 dieną Sen. Helms, įtakingos JAV senato Komiteto Užsienio Reikalams pirmininkas, pasakė programinę kalbą "American Enterprise Institute. Žemiau - jo kalbos dalį, kuri tiesiog liečia Lietuvos interesus.

"Gal didžiausias naujo šimtmečio aušroje prieš mus stovintis uždavinys yra atitaisyti prasikaltimus praėjusiame šimtetyje padarytus Jaltoje, kai Vakarai išdavė Stalinui ir baudžiavos gyvenimui už Geležinės Uždangos Centro ir Vidurio Europos tautas....

Skriaudos atitaisymo procesą pradėjome 1998 m., kai Senatas nubalsavo priimti į NATO sąjungą Lenkiją, Vengriją ir Čekų Respubliką.

Skaitau, jog mano, kaip Senato Užsienio Reikalams Komiteto Pirmininko, labiausiai pasididžiavimo verti momentai buvo, kai padėjau įvesti tas tris valstybes į NATO, tuo būdu padedant joms užsitikrinti priklausančią vietą Vakarų demokratijų bendrijoje.

Tačiau Lenkijos, Vengrijos ir Čekų Respublikos išleidytojai pilnai neužgydo Jaltoje padarytas žaizdas. Šaltojo Karo metu aš buvau vienas iš senatorių kovojusių už nepriklausomybę "Pavergtųjų Tautų" vardu vadinamų valstybių. (Baltijos kraštų - Lietuvos, Latvijos ir Estijos). Tie senatoriai veikė užtikrinti, kad Jungtinės Valstijos niekad nepripažins legaliu Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Komunizmui sužlugus, tos valstybės atgavo joms teisėtai priklausančią nepriklausomybę nuo rusiškos okupa-

cijos ir Rusijos dominavimo. Tačiau Rusijos grėsmė dar tebekabo virš tų kraštų. Žiūrint į dabartinę Rusijos vyriausybę galima susidaryti aiškų įspūdį, kad Rusijos vadovybė mano Baltų nepriklausomybę esant laikinu fenomenu. Negalima leisti rusams ilgai turėti tokią pažiūrą.

Lygiai kaip mes niekad nepripažinom Sovietams Baltijos kraštų aneksavimo, šiandien neturime padaryti 1940 metų klaidos pripažįstant Rusijos įtakos sferą ten, ką Rusijos vadovai grėsmingai vadina "artimu užsieniu". Tų valstybių nepriklausomybė nebus pilnai užtikrinta, kol jos nebus saugios nuo Rusijos dominavimo ir nebus pilnai įjungtos į Vakarų demokratijų bendruomenę.

Esu nusistatęs dirbti su Bush Administracija užtikrinti Baltijos Valstybių pakvietimą prisijungti prie savo kaimynų - Lenkijos, Vengrijos ir Čekų Respublikos kaip NATO sąjungos narės. Tai yra gyvybiniai svarbu ne tik jų saugumui, bet ir mūsų pačių. Jeigu mes norime gerų santykių su Rusija, turime Rusijos vadams parodyti atvirą kelią į gerus santykius, tuo pat metu uždariant praėjimus į jų destruktivų elgesį. Tai reiškia kad turime žengti sekantį žingsnį NATO plėtimo procese, pakviečiant įsijungti Baltijos tautas, kai NATO vadovai susirinks planuojamam sąjungos viršūnių susitikimui 2002 metuose."

Isidėmėtina, kad ši kalba nebuvo kokia nors priešrinkiminė kalba, pasakyta pabaltiečių balsams patraukti, o svarbaus Senato komiteto pirmininko kalba pasakyta konservatyvaus amerikiečių politinio Instituto susirinkime.

"Meškos patarnavimas"

Sunku šia proga išvengti pasidalinimo karčiomis mintimis kilusiomis beklausant tos kalbos C-SPAN TV tinkle. Tai mintys apie kai kurių išeivijos "liberalų" keistą nepakantumą JAV dešiniams ir net neapykantą jiems. Prisiminė skaityta žinia, kad 1964 m. prezidentinių rinkimų metu vienoje, matomai pamaldžioje, lietuvių jaunimo stovykloje buvo meldžiamasi, kad rinkimų nelaimėtų aiškiai dešinys antikomunistas Respublikonų partijos kandidatas sen. Barry Goldwater. Nors jo šūkis buvo - "why not victory?" ("kodėl ne pergalė?" - prieš Sovietus,

vietoje "koegzistencijos"), tai įvyko patriotinio jaunimo stovykloje. Tad nestebėtina, žinoma, kad susilaukiau išpuolių spaudoje iš išeiviškos kairės už tai, kad agitavau už sen. Goldwaterį. Taipogi teko susilaukti pajuokos, ir ne iš kokių "iš kelmo spirtų" mūsų žurnalizmo atstovų, kai agitavau už ("artista" - "kaubojaus") Ronald Reagano kandidatūrą į JAV prezidentus. Gi gal reikšmingiausias, turint mintyje čia patiektą kalbą, buvo susidūrimas su vienu (viešai pasigyrusiu esant "liberalu") žymiu veikėju VLIKo reikalais besilankant Washington. Pareiškęs pasitenkinimą JAV sostinės veikėjų pastangomis Lietuvos bylai JAV Kongrese, nusistebėjau tuo, kad kreipiamasi tik į "liberalus", lyg ignoruojant konservatorius. Mano pašnekovas, priedu, gerai žinodamas, kad ir aš esu konservatyvus, staiga padrožė: "Nušluoti visus konservatorius!" Kadangi sen. Helms ką tik buvo padaręs kokią tai Lietuvai palankų pareiškimą, paklausiau: "Ar nušluoti ir Senatorių Helms?" "Ypač Helms", išgirdau nelauktą atsakymą. Nesukčiau dar ir šiandien galvos, bandydamas suprasti tokią galvosena, jei būtų kalba apie komunistus ar prokomunistus. Tačiau bendrais minėtais atvejais kalbama apie lietuvių anti-komunistus, siekusius laisvės Lietuvai. Štai kas sukelia sunkiai išsprendžiamą galvosuką apie pasirinkimą keistų būdų Lietuvai vaduoti. Tai buvo panašu į "meškos patarnavimą". Metų bėgyje susidariau įspūdį, jog Pavergtos Tautos būtų bent 30 metų anksčiau atgavę laisvę, jeigu jų išeivijos Amerikoje ir bent dar ir Kanadoje, jau nuo Goldwaterio laikų būtų prisijungę prie Vakarų anti-Sovietų, siekusių pergalės (ne karinės) ryšiuose su SSSR, vietoje "taikingo sugyvenimo". Deja, matomai Kremiaus agentų įtaka į JAV žiniasklaidą ir JAV valdančiojo elito vilionės nuo komunizmo tironijos pabėgusių tautybių vadams paraližavo antikomunistinių išeivijų veiklą. Žinant koks mažas nušimtis JAV piliečių įtaigoja krašto politiką, tikėtina, kad vien tik lenkų ir ukrainiečių didžiulės tautinės grupės, jei būtų informuotos ir tam organizuotos, galėjo politiką nukreipti Sovietijos sužlugdymo kryptimi. Tad dar laimė, kad niekam, ypač "liberalinei" žiniasklaidai, nepavyko "nušluoti" sen. Jesse Helms, ir todėl yra galima pasidžiaugti Lietuvą padrašančią jo kalbą.

LIETUVOS ŽVILGSNIS Į VAKARUS

Gintaras Steponavičius, Lietuvos seimo vicepirmininkas (kairėje), su Algirdu V. Matulioniu, "Vilties" draugijos pirmininku ir "Dirvos" leidėju, "Dirvos" patalpose.

V. Stankaus nuotr.

Amerikos ambasada per Amerikos Valstybės departamento "Young European Leaders Visitors Program" pakvietė vienuolika valstybių jaunų vadų aplankyti Ameriką ir susipažinti su Amerikos ekonomine, politine ir socialine eiga.

Lietuvos atstovas Gintaras Steponavičius, Lietuvos Respublikos Seimo vicepirmininkas ir Seimo Europos Reikalų komiteto pirmininkas pasirinko aplankyti Cleveland miestą, vasario 11-tą - 13-tą, be Los Angeles, Salt Lake City, Washington DC, Orlando ir New York miestų.

Clevelande jį globojo Cleveland Council on World Affairs. Jis aplankė ir susipažino su veikla: Cuyahoga County Port Authority; Enterprise Development, Inc; United Technologies Center at Cuyahoga Community College; Economic Development City of Cleveland; United Labor Agency, Ohio Department of Development Regional office.

LR Garbės konsulės Ingridos Bublienės surengtame priėmime jaunasis Lietuvos Seimo narys įdomiai apibūdino save ir dabartinę Lietuvą. Jisai teisininkas,

studijavęs Danijoje, Olandijoje, Anglijoje, Italijoje. Dėsto "Žmogaus teises" Vilniaus Universitete.

Buvo išrinktas Vilniaus Taryboje dvejom kadencijom. Seime atstovauja Liberalų partiją, kurią apibūdina kaip daugiau į dešinę negu konservatoriai ir pagal balsavimo būdą, tai kaip prezidentas Bush - mažint mokesčius, mažiau valdžios, už laisvą rinką. Daug verslininkų liberalų partijoje.

Teigia kad Williams International vistiek įvedė tvarką ir 2 (milijardus) įplaukų daugumoje į Lietuvos biudžetą. Lietuva dabar 50 procentais prekiauja su vakarais.

Clevelande jis suspėjo pamatyti lietuvių kultūros paminklus, Lietuvių namus, o "Dirvoje" vėlyvą vakarą patirti su koku uolumu išeivijos lietuviai ruošia lietuvišką laikraštį. Džiaugėsi, kad pasirinko aplankyti Clevelandą.

Df. Viktoras Stankus

**“Western Union” jums
siūlo nemokamą**

5 minučių Tarptautinį Telefono Pokalbį*

**kad galėtumėt pasikalbėti
su savo artimaisiais.**

JAV ir Kanadoje, teiraukitės

1-800-325-6000

www.westernunion.com

** Paslauga negalioja, pervedant pinigus į Kanadą.
Taip pat, pervedant pinigus iš miestų: Boston,
Denver, Raleigh Durham ir Seattle.

**Iki kovo 22, 2001, jūs galite pasinaudoti
5-minučių nemokamu telefono
pokalbiu, kiekvieną kartą pervedant
pinigus per Western Union.SM
Naudokitės proga paskambinti savo
artimiesiems bet kur pasaulyje.**

- 1 Naudokitės Western Union paslauga persiųsti pinigus
į bet kur už Jungtinių Amerikos Valstijų ribų.
- 2 Instrukciją rasite ant kvito.
- 3 Naudokitės proga paskambinti ir bendrauti su savo
artimaisiais.

**WESTERN UNION | MONEY
TRANSFER**

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyjeSM

* Nėra kas kur užrašyta. Sužinoti telefoninio pokalbio taisykles, krepšius, Agentų
© 2001 Western Union Holdings, Inc. Visos teisės saugomos. Western Union Money Transfer yra deklaruojama kaip paslauga, kurią siūlo Western Union Holdings, Inc. Paslauga siūloma tik JAV ir Kanadoje.
** Paslauga negalioja, pervedant pinigus į Kanadą. Taip pat, pervedant pinigus iš miestų: Boston, Denver, Raleigh Durham ir Seattle.

LIETUVA, KUR TU?

Jonas Kardokas

Prasidėjus 2001 metų vasario 16 minėjimams - pirmasis Washington, Lietuvos Respublikos ambasadoje vasario 15 dieną. Tai draugams ir pažįstamiems amerikiečiams, kitas vasario 18 dieną Baltimorėje. Šis minėjimas prasidėjo šv. Mišiomis šv. Alfonso lietuvių parapijos bažnyčioje, dalyvaujant Amerikos Veteranų 154 lietuvių posto atstovams su vėliavomis ir garbės sargyba. Šv. Mišias aukojo kunigas Eugenijus Troickis asistuojant kunigui Kęstučiui Kėvalui. Mums, kurie neturime nuolatinio lietuvių kunigo, šios mišios reiškė ypatingą įvykį mūsų telkinio gyvenime. Kunigas Eugenijus pasakė šiai progai pritaikytą, reikšmingą pamokslą. Dar pridėjus šv. Mišių metu choro sugiedotą "Lietuva brangi" giesmę, vargonais grojant mūsų bažnyčios rektoriui prelatui Arthur Bastress, kuris, kada tik yra laisvas nuo kitų bažnytinių pareigų, visuomet asistuoja vargonais mūsų chorui. Ši giesmė visuomet išspaudžia ašaras, o tokią reikšmingą Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvių dieną dar daugiau sujaudino. Mes esame labai dėkingi prelatui Arthur Bastress už pakvietimą čia iš Lietuvos studijoms atvykusių kunigų aukoti šv. Mišias mūsų labai suma-

žėjusiam telkiniui. Lygiai taip pat dėkingi ir kunigams Eugenijui ir Kęstučiui, kurie paaugoja taip brangų studijų laiką, kad mus dvasiniai pastiprintų.

Negali į Šiaulius nuvažiuoti

Šias 4 dienas praleidome galvodami apie mums taip brangią ir mielą Lietuvą, apmiršę kasdieninius rūpesčius ir senatvės skausmus. Kaip tik vasario 16 dieną gavome pasveikinimus Nepriklausomybės Paskelbimo sukaktuvių proga iš Rytų Lietuvos lietuviškos mokyklos mokytojų Arūno ir Anželikos. Laiškely Arūnas - mokyklos vedėjas, gavęs iš Baltimorės mokyklai nemaža paramą, rašo:

"Mes visi Zalavo pradinės mokyklos vaikučiai, jų tėveliai ir mes mokytojai Arūnas ir Anželika linkime jums ir artimiesiems didelės laimės, sveikatos ir Dievo palaimos kiekviename žingsnyje. Kiek daug žmonių už jus meldžiasi! Nors čia gyvena tik rusai ir baltarusiai, nėra nė vienos lietuviškos šeimos, bet vaikus leidžia prie pirmosios komunijos. Aš mokykloje mokau ir tikybos, nuo vaikučių ir tėveliai išmoksta" Toliau rašo:

"kad už gautus pinigus pirk dažu mokyklos langams nudažyti; dar reikalinga įvesti šviesą į sandėliuką ir vaikų tualetą, nes kai iš ryto dar tamsu, reikia vaikučius palydėti su prožektorium gamtiniams reikalams."

Toliau vėl rašo: "mes mokytojai paprasti ir neišrankūs, nes 200 dol. atlyginimo užtenka tik už butą sumokėti - 100 litų, dėl benzino kitas 100 litų, nes dažnai turiu važiuoti į Švenčionis, ten mūsų švietimo skyrius ir savivaldybės valdžia. Likusius 600 litų sunaudojame maistui. Negaliu nė į namus, į Šiaulius pas tėvelius parvažiuoti, nes brangoka kelionė. Džiaugiamės, kad yra gerų žmonių, kurie mums padeda, ypač vaikams. Kaip jie džiaugėsi Jūsų žaisliukais, kanceliarinėm priemonėm. Tų akių nepamiršiu niekada!

Vaikai padarė kortelę ir visi pasirašė. Štai jų vardai: Zana, Diana, Vladas, Marta, Evaldukas, Viktorija, Tadas, Aleksandras, Jurijus, Julija, Violeta, Romas, Jurgita, Aliona ir Dalia. Dauguma vardų skamba lietuviškai.

Prie tuščio stalo

Po šių padėkos laiškų jau šiais metais gavome ir iš savo giminių - pensininkų: "pradėsiu gal nuo šv. Kalėdų. (Laiškų kalba netaisyta). Visais laikais labai laukdavome Kūčių ir Kalėdų. Po to Naujų Metų. Laukėm ar nelaukėm, jos visvien atėjo, tačiau jos mums buvo kaip eilinė liūdesio diena. Kūčių stalas tuščias, Kalėdų stalas tuščias, Naujų Metų stalas tuščias. Prie tuščio stalo ir šeimai susirinkti nereikėjo. Buvo skaudu ir liūdna, be galo, neapsakomai, kad ką suradę

užkramtėme, nesinorėjo nei kalbėtis, nei sveikinti vieni kitus. Visos šventės praėjo liūdesyje, tyloje, atrodė kad gedulas mūsų namuose. Žentas darbo neturėjo, Vilidai reikėjo priverstinai atostogauti, nes prasidėjo mokiniams žiemos atostogos, nuo Kūčių iki sausio 9 dienos, klasių valyti nereikia, negaus nei lito, tai kokios gali būti šventės, kai visų tuščios kišenės, o be to prieš šventes, gavome mokesčių kvitą su nemaža mokesčių suma. Kad neatjungtų telefono, dujų, vandens ir elektros aš sukrapsčiau paskutinius jūsų dovanotus pinigus ir dalinai sumokėjome mokesčius. Aš skaitau, kad jūs sumokėjote. Žentas žada gauti darbą, tai, kai tik gaus atlyginimą, pradžadėjo likusią mokesčių sumą sumokėti.

Namų atmosfera siaubinga. Mielieji patys įsivaizduojate, kai nėra pinigų namai tampa pragaru. Toliau berašydama, kaip ir daug kas šiandien, visą šiukšlių kibirą suverčia ant V.Landsbergio. Nesinori tų ištraukų skaityti.

Valstybė ir tauta - neegzistuoja...

Dabar ištraukos iš kito laiško ir kito miesto: "Žalvytės Sauliukas žuvo, dabar Petriukui su širdimi blogai (infarktas). Aldutės vyras po avarijos daugiau kaip metai negauna darbo ir jinai ilgai išbuvo be darbo, dabar įsidarbino siuvime, mažai uždirba, bet vis šis tas. Darbų nėra, viską mūsų valdžia sugriovė. Tai pas mus kaip po karo. Geri buvo laikai kai pramonė vystėsi. Dabar mūsų politikai nieko nemoka, liko sugriautos fermos, pilni usnių laukai, bankrutuoja fermos, įmonės. Ir Alytaus skiediniai

sustojo, sustojo kurortai, daug darbininkų liko be darbo. Mėsos kombinatas sustojo, pieninė bankrutavo. Šaldytuvai darbininkus sumažino. Dabar medvilnė daugiau kaip pusę darbininkų sumažino, bijome, nes Algio žmona dirba, kad nors neatleistų. Žmonės eina po šiukšlynus, bet ir ten baigiasi, nes žmonės jau nieko gero neišmeta, o mokesčius didina už viską: šilumą, dujas, telefonus. Butų niekas neperka. Aldutė norėjo parduoti, bet niekas net nepaklausė. Mokinom, buvo sunku, bet baigę mokslus, visi gavo butus, darbus ir mes džiaugėmės. O dabar visiems sunku ir butai pasidarė per dideli."

Ar dar reikia prie šių laiškų ką nors pridėti? Viskas labai aiškiai aprašyta. Nėra jokios tvarkos, kas kur prieina tai žiūri kad tik sau, valstybė, tauta atrodo visai neegzistuoja. Pasakymas "dabar politikai nieko nemoka" ne visai tikslus, nes valdžios aparatas rūpinasi tik savimi. Nespėjo paskirstyti ministerijas, kai pradėjo aiškėti kas per draugai ten bando įsikurti - vieni sugėdyti patys atsistatydino, kitus reikia su šluota iššluoti.

Skaitome: nuvykę į Maskvą apsistoja prabangiausiuose viešbučiuose, veda privačias derybas. Arba kaip vidaus reikalų viceministras kalba su Švenčionių rajono mokyklų vadovais. Pirmame laiške minėta, kad toj vietovėj kur yra lietuviška mokykla nėra nė vienos lietuviškos šeimos. Mokyklą lanko 18 mokinių, tai baltgudžių ir rusų vaikai. Tėvai supranta, kad jų vaikų ateitis surišta su Lietuvos valstybe, kurioje jie gyvena: Argi nereikėtų tą priminti vidaus reikalų viceministrai? Perskaičius šiuos laiškus taip prieš akis ir atsistoja klausimas: "Lietuva, kur tu eini?"

Kaunas.

Atkelta iš 1 p.

Tokia mūsų valstybės, mūsų tautos netolima, graži praeitis. Argi ji negali būti prasminga vizija - orientyras į Lietuvos valstybės ateitį?

Filmo "Lietuvos Prezidentai" kūrėjai, iškraipydami istorinius faktus, ironiškai komentuoja Prezidento A. Smetonos lengvai, be jokio pasipriešinimo priimtą Lenkijos ultimatumą. Toks filmo kūrėjų komentaras parodo tik jų visišką menkumą ir didžiosios politikos neišmanymą. Nežinantiems reikia priminti, kad Lenkijos ultimatumas buvo priimtas ne vien Prezidento A. Smetonos, bet ir visų Gynybos tarybos narių sprendimu. Be to, priimant

Lenkijos ultimatumą, buvo labai gerai apsvarstyti visi "už" ir "prieš", ir esamomis sąlygomis rasta pati geriausia išeitis. Lenkijos ultimatumė, nekalbant apie Vilnių ir Vilniaus kraštą, buvo reikalaujama vieno vienintelio dalyko: užmegzti diplomatinis ir ekonominius ryšius tarp abiejų valstybių.

Tad kas geriau: karas ir aukos, ar santykių tarp valstybių įtvirtinimas?

Palikime atsakyti šio filmo kūrėjams. Toliau filme Prezidentui A. Smetonai metamas kaltinimas, neva Klaipėdą ir Klaipėdos kraštą atidavęs Vokietijai. Įdomu būtų pamatyti, kaip šio filmo autoriai būtų elgęsi 1939 metais,

atsidūrę Prezidento A. Smetonos vietoje ir turėdami su Vokietija tokį jėgų santykį:

a) karių - 1:36, b) tankų - 1:42, c) lėktuvų - 1:45.

Kita vertus, ne vienas Prezidentas, o visa Gynybos taryba, priimdama Vokietijos ultimatumą, diplomatinio būdu, nors ir neilgai - 3 metus, išgelbėjo Lietuvą nuo visiškos Vokietijos okupacijos.

Filme "Lietuvos Prezidentai" A. Smetona yra tiesmukiškai kaltinamas, kad 1940 m. nebuvo pasipriešinta sovietų invazijai. Betgi jis paskutiniame Ministrų tarybos posėdyje aiškiai ir be jokių dvejonų išsakė savo poziciją: "Reikia sovietams pasipriešinti karine jėga". Tačiau

dauguma Gynybos tarybos narių tam nepritarė, o Antanas Smetona, būdamas demokratinių pažiūrų žmogus, negalėjo nesutikti su daugumos Gynybos tarybos narių sprendimu.

Be to, nereikia užmiršti labai teisingos karo strateginės nuostatos: "Tautos ar valstybės apsigynimui, jei jis yra kiek nors įmanomas, gali būti aukojama daugiau negu pusė krašto gyventojų, bet ar verta tokią didelę auką atiduoti, kuomet prieš akis ne pergalės realybė, o aiškus ir visiškas pralaimėjimas".

Ponai filmo kūrėjai, gerai įsigilinkite į šią karinę strategijos nuostatą - tada kaltinkite prezidentą A. Smetoną.

O iš tikrųjų koks buvo Antanas Smetona - žmogus ir prezidentas?

Visų pirma jis buvo labai aukštos moralės žmogus, skrupulingai teisingas ir sąžiningas, to reikalavo ir iš kitų. Jo padorumą liudija toks poelgis: apsisprendęs išvažiuoti iš Lietuvos, jis nuvyko į banką pasiimti savo kuklių santaupų, nors galėjo ne tik dolerių, bet ir aukso pasigviešti.

Antra, Antanas Smetona buvo ištikimas šalies patriotas, sergėjęs Lietuvą nuo nutautėjimo, nuolat didžiavęsis garbinga Lietuvos praeitimi. Jo patriotiškumą rodo dešimtys pavyzdžių, kuriuos verta prisiminti, ypač vieną iš jų.

Nukelta į 7 p.

PREZIDENTAS LANKĖSI ČIKAGOJE IR LEMONTE

Edvardas Šulaitis

Prezidentas Valdas Adamkus, kaip ir ankstesniais metais žiemos metu savo atostogas praleido Meksikoje kartu su savo artimais draugais. Tai jau buvo 14-sios jo praleistos atostogos toje valstybėje kur jis pradėjo važinėti dar būdamas svarbiu JAV Gamtos apsaugos pareigūnu.

Šiomet jis, grįždamas iš Meksikos, buvo sustojęs ir Čikagoje, kur kaip žinome, jis gyveno nuo 1949-ųjų metų. Atvykęs vasario 9 dieną, Lietuvos vadovas čia išbuvo iki vasario 13 dienos, apsisitodamas pas savo jaunystės draugą Algirdą Birutį ir šio žmoną Jolitą (beje, kartu su prezidentu keliavo ir prezidentienė Alma).

Vasario 11 d. Valdas Adamkus nemaža laiko praleido su Čikagos ir apylinkių lietuviais. Tą dieną jis atsilankė į lietuviškas pamaldas Palaimintojo J. Matulaičio misijos koplyčioje, Lemonte. Po jų tame pačiame pastate susitiko pokalbiui su "Amerikos lietuvių" savaitraščio redaktoriumi Broniu Abručiu ir žurnalistu Ed Šulaičiu.

Buvo paliesta nemaža temų. Paklausus apie galimybę kandidatuoti į Prezidento postą dar vienam terminui, jis išsireiškė taip: "Kol kas negaliu atsakyti į šį klausimą, nes prieš mano akis dveji sunkūs prezidentavimo metai ir mano visas dėmesys bus nukreiptas į tai. Ko gero tik kitais metais bus galima svarstyti, ar yra reikalingas kandidatuoti, ar ne. Galbūt paaiškės, kad Lietuvoje yra naujosios jėgos, kurios šitą atsakomybę galėtų perimti iš manęs."

Paklausus apie kitą apsilankymą Čikagoje, jis pažymėjo, jog tai bus birželio viduryje (birželio 15-16 dienomis), kai vietos katalikų universitetas De Paul turės mokslo metų užbaigimo iškil-

mes. Jis pakviestas pasakyti kalbą ir priimti garbės daktaro laipsnį.

Prezidentas paragavo blyną

Po pokalbio su spaudos žmonėmis, svečias bent trumpai sutiko užsukti į Pasaulio lietuvių centro didžiąją salę, kur tuo metu gal 300 tautiečių valgė blynus. Prezidentas čia pertraukė susirinkusiųjų vaišes ir priėjęs prie mikrofono trumpai pasveikino susirinkusius, kurių tarpe matė daug pažįstamų veidų. Palinkėjo jiems geros kloties ir paprašė paramos Lietuvai bei jos žmonėms, nes jos ten labai reikia. Gaila, kad svečias neturėjo laiko sėstis prie stalo ir papietauti, o pasitenkino tik koridoriuje pasiūlytu blynu, kurį jis eidamas suvalgė.

Kiek vėliau dar sutiko užsukti į to pastato apatinėje salėje vykstančią jo įsteigto sporto klubo - ASK "Lituanicos" mažiausiųjų krepšinininkų treniruotę. Čia LR Prezidentas apie pora desėtkų minučių pabendraavo su jaunaisiais krepšinio entuziastais ir jų vadovais

Apžiūrėjo savo veiklos parodą. Tada su savo globėjais pajudėjo į Jaunimo Centre Čikagoje esančią "Čiurlionio" galeriją, kurioje vasario 10 d. buvo atidaryta prezidentūros fotografės Džojos Barisaitės nuotraukų, liečiančių jo trijų metų prezidentavimo laikotarpį, paroda.

Vėliau Prezidentas atvyko į Marijos aukšt. mokyklos salę, kurioje kaip tik tuo metu prasidėjo ALT'o surengtas "pagrindinis" Nepriklausomybės šventės minėjimas (o jų ir šiomet Čikagos ir apylinkėse buvo gal septyni). Jis čia tarė kiek ilgesnį žodį, paliesdamas daugiau Lietuvos gyvenimo vaizdų ir rūpesčių. Jo kalba buvo kondensuota ir

Lietuvos prez. Valdas Adamkus ir jo žmona Alma pas savo draugus Jolandą ir Algirdą Biručius Čikagoje.

Prez. Valdas Adamkus ASK "Lituanicos" jaunųjų krepšinininkų treniruotėje PL centre Lemonte kartu su Rimu Dirvoniū ir dr. Donatu Siliūnu.

Lietuvos Prezidento veiklos foto parodoje vasario 10 d. Čikagos Čiurlionio galerijoje (iš kairės) Algis Janušas, Tomas Kirvaitis, Algimantas Kezys, Garbės konsulas Vaclovas Kleiza.

E. Šulaičio nuotr.

vaizdi, o taip pat ir gana atvira, kadangi išdėstė ir tas nesėkmes bei tamsesnius taškus su kuriais Lietuvos žmonės dabar susiduria. Jis čikagiečius ragino nepamiršti Lietuvos.

Dažnos prezidento kelionės

Besikalbant su Prezidentu buvo galima pajusti didelį jo užimtumą bei jo dažnas keliones po daugelį valstybių,

kur jis vis susitinka su tų šalių vadovais ar žymiais pareigūnais politikos bei verslo srityse.

Prieš šavo atostogas, sausio 25 d., jis buvo išvykęs į Lenkiją, kur turėjo išpūdingą susitikimą, Varšuvoje karalių pilyje surengtoje šventėje. Tokį verslo srities pripažinimą iki šiolei yra gavę nedaug pasaulio politinių figūrų.

Iš Lenkijos jis pajudėjo į Šveicariją, kur vyko ekonominis forumas. Jame pirmą kartą buvo diskutuota Baltijos valstybių ekonominė padėtis, žinoma nepamirštant ir politinės.

Grįžęs iš Čikagos ir Lietuvoje pabuvęs 4 dienas, Prezidentas leidosi kelionėn - ši kartą ilgesnėn. Jis išskrido į Jungtinius Arabų Emyratus, po to į Indiją. Į šią šalį Lietuvos vadovas pajudėjo pirmą kartą. Lietuvon sugrįžo tik po savaitės laiko.

Dabar prezidentas ruošiasi kitiems vizitams, kurių bene svarbiausias bus - išvyka į Maskvą, kur turės pokalbius su pačiu Rusijos prezidentu ir kitais šios kaimyninės valstybės svarbiais asmenimis. Tas įvykis bus kovo 30 d.

Kaip atrodo, Prezidentas turi turėti ir daug fizinės jėgos, nes tokios ilgos kelionės išvargina net ir amžiumi jaunesnius žmones. Be abejo, jam padeda jaunystės metais jo aktyvus sportavimas.

Pas jaunuosius krepšinininkus

Jauniausieji Čikagos ASK "Lituanicos" krepšinininkai treniravosi PL Centro apatinėje (Lietuvių Fondo) salėje. Į ją netikėtai atsilankė prez. Valdas Adamkus. Kadangi šioje salėje vyko pačių mažiausiųjų ("Molekulių") krepšinio treniruotė, jis sutiko bent trumpam čia sustoti ir susipažinti su būsimaisiais krepšinininkais. Jaunieji krepšinio entuziastai ir jų vadovai su dr. Donatu Siliūnu bei Rimanu Dirvoniū nelabai galėjo tikėti, kad jų tarpe yra pats Lietuvos prezidentas.

Atkelta iš 6 p.

1933 m. didžiosios pasaulinės ekonominės depresijos metu A. Smetona, matydamas žmonių ekonominius sunkumus, paprašė Seimo priimti laikinąjį įstatymą, leidžiantį sumažinti valdininkams atlyginimus; Prezidentui - 50 proc., ministrams, viceministrams, departamentų direktoriams ir generolams - 40 proc., visiems kitiems - 30 proc. Šis laikinas įsakymas Seimo buvo priimtas ir griežtai vykdomas.

Prezidentas A. Smetona buvo kuklus, paprastas žmogus, be jokios didybės manijos, kuria prikišamai

stengėsi pavaizduoti filmo kūrėjai. Šiandieniniai žodžiai negali prilygti istorijai, kurią atspindi likę archyvuose ano meto filmų vaizdai. Žiūrėdamas juos neįžvelgi jokio Prezidento pasipūtimo, jokių "barikadų" tarp tautos ir valdžios. A. Smetona nesigėdijo paduoti ranką nei ūkininkui, nei juodadarbiui - su visais rasdavo bendrą kalbą. A. Smetona mokėjo užsienio kalbų: vokiečių, prancūzų, rusų, graikų.

Filme ironizuojama, kad žmonės vien pataikaudami arba iš baimės rodė prezidentui pagarbą, o tai jau tikras komu-

nistų prasimanymas. Visi dori Lietuvos žmonės, išskyrus komunistus, prezidentą A. Smetoną gerbė ir mylėjo, verta pakartoti, už jo paprastumą, kuklumą ir patriotiškumą, taip pat ir už tai, kad jam prezidentaujant, lietuvių tauta - Lietuvos valstybė iškilo ir buvo lygi su Suomija, Norvegija, Latvija, Estija ir kitomis. Europos valstybėmis. Žemės ūkio laimėjimais Lietuva buvo prisivijusi Daniją, Olandiją, Belgiją.

Žinoma, Prezidentas Antanas Smetona, kaip ir kiekvienas iš mūsų, yra padaręs ir

kai kurių klaidų. O kas jų nedaro? Nebent tie, kurie nieko neveikia. Viena tokių "didžiųjų" klaidų tikrai aki-vaizdi: Prezidentas, būdamas visų ginkluotųjų pajėgų vadas, per daug pasitikėjimo Generalinio štabo veikla - per mažai jį kontroliavo, dėl to turėta kai kurių neigiamų padarinių.

Įvertinant A. Smetonos kaip Prezidento veiklą, be jokių abejonių galima jį drąsiai vadinti nepriklausomos Lietuvos Didžiuoju Prezidentu.

Reikia nepamiršti ir svarbiausio: jeigu prezidento An-

tano Smetonos politika (1926-1940 m.) nebūtų padėjusi mūsų tautai patriotizmo pamatų, vargu ar turėtume 1990 m. Kovo 11-osios Aktą ir Lietuvos Nepriklausomybę.

Prezidentą A. Smetoną už visus jo nuopelnus mūsų tautai ir Lietuvos valstybei gali šmeižti tik tie, kurie yra 1925-1940 m. kompartijos veikėjų palikuonys ir kurių genuose tarsi užprogramuota "paveldimoji" neapykanta šiam didžiajam Lietuvos patriotui, rašo lietuvių Visuomeninės organizacijos vardu "Lietuvos atminties keliai".

ASMENINĖS BIBLIOTEKOS

“Knygius”

Antanas Dundzila

Lietuvoje auga susidomėjimas bibliotekomis. Ši rudenį Vilniuje vyks pirmoji bibliofilų konferencija, kurioje kaip tik bus žvelgiama į asmenines, ne institucines, bibliotekas ir tas bibliotekas turinčius asmenis. Bibliotekų savininkai - knygų mėgėjai - bibliofilai - lietuvišku, labai gražiu naujadaru “knygiais” vadinami asmenys - turės progos susipažinti su šiuo judėjimu, pasikeisti duomenimis ir, kam įdomu, užmegzti ryšius tolimesniam bendravimui.

Amerikon šią mintį parvežė pernai Lietuvoje viešėjusi JAV bibliotekininkė, National Institute of Health Washington dirbanti Dalė Lukienė. Iš jos patyrėme, kad Lietuvai taip pat rūpi ir Amerikos lietuvių turimos bibliotekos. Kaip žinome, dalis žymių, didikų asmeninių bibliotekų jau iškeliavo Lietuvon, jų tarpe, pvz., Br. Kviklio, dr. K. Pemkaus ir kitų. Amerikos lietuvių bibliotekose, be abejojimo, yra daug leidinių, pvz., išleistų pokario Vokietijoje, ar pasirodžiusių tik į Ameriką 1949-1950 atvykus, kurie Lietuvoje retai užtikami ar iš vis net nematyti. Taip pat

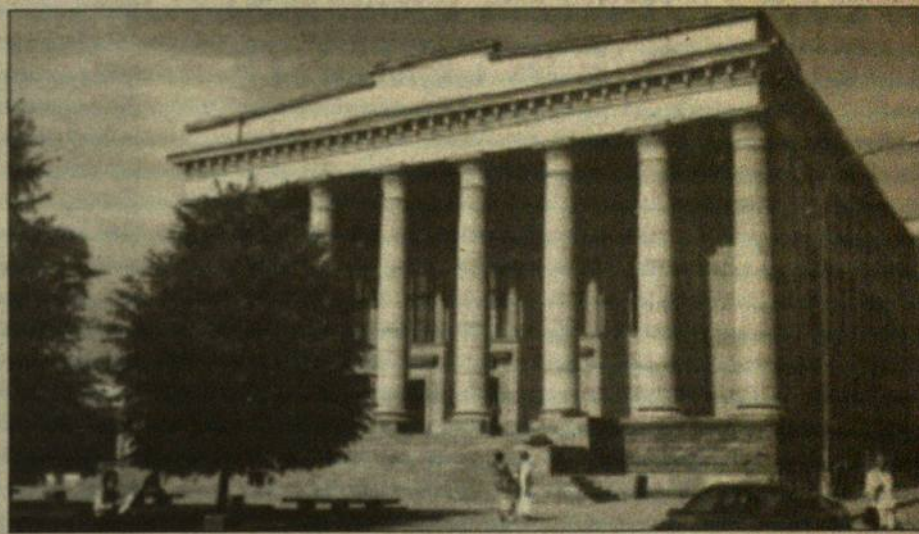
Lietuvą domina XIX amžiaus pabaigoje ir XX amžiaus pradžioje Amerikoje išleisti lietuviški leidiniai.

Asmeninėmis bibliotekomis domėjimasis nėra kokia šių laikų išsivysčiusi naujovė, nors tai visai nauja domėjimosi bei tyrinėjimo sritis Lietuvoje. Kituose kraštuose jau seniai veikia net knygų klubai, apie asmenines bibliotekas leidžiami leidiniai bei katalogai. Štai, Amerikoje R.R. Bowker Co. leidykla 1922 m. išleido stamboką katalogą, kuriame suregistruoti ir surūšiuoti Amerikos ir Kanados asmeninių bibliotekų savininkai. Atstacius nepriklausomybę, kai nebereikia kai kurių leidinių slėpti nuo okupanto akių (bei žvėrių), gimstantis susidomėjimas asmeninėmis bibliotekomis yra suprantamas ir skatintinas.

Kūrybingai prie Vilniaus Universiteto Kalbotyros katedros ruošiamos konferencijos sutikusi prisidėti D. Lukienė pasitelkė talkininkus - bibliotekininkę Ramunę Kubiliūtę ir knygų mėgėją Dundzilą. Ši trijų paruošė ir kovo pradžioje pagal turimus sąrašus išsiuntinėjo kreipimasi į Amerikos lietuvių visuo-

menę, kviesdami atsakyti į apžvalginę anketą apie Amerikos lietuvių turimas asmenines bibliotekas. Gauti atsakymai sudarys galimybę pranešimui, kuris bus skaitomas konferencijoje ir gal būt atspausdintas universiteto Kalbotyros katedros leidinyje “Knygotyra”. Visi asmenines bibliotekas turintieji asmenys, iki kovo 15 negavę kvietimo su anketa, kviečiami susisiekti su D. Lukiene (10622 Great Arbor Drive, Potomac, MD 20854, elektro-ninis paštas lukasinc@aol.com), jiems bus pristatyta kovo pradžioje išsiųsta siunta.

Skaitantis su planuojamo pranešimo apimtimi, siuntinėjama apklausa ribojama tam tikromis gairėmis. Visų pirma, apklausa ribojama tik knygomis - atsisakyta periodikos, dokumentų, žemėlapių ir kitų spausdinių. Skaitantis su mintimi, kad kiekviena biblioteka gali būti reikšminga savo dydžiu ar įvairumu ir

Daug užsienio lietuvių dovanotų knygų Lietuvos gyventojai gali skaityti Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje.

turimų leidinių vertingumu, anketa šiuo metu ribojama tik didesnės apimties bibliotekomis, pradedant su 600 egzempliorių. Anketa nebūtinai ribojama tik lietuviškomis knygomis; skaitomasi su galimybe, kad knygos gali turėti įdomių ar net vertingų leidinių ir kitomis kalbomis, ir profesinėmis temomis. Į knygų “įdomumą” bei “vertę” taip pat žiūrima dvejopai: pvz., knyga gali būti vertinga sentimentalium, labai asmeniniu požiūriu, ji gali būti vertinga ar įdomi platesne, visuomenine prasme. Viso anketą sudaro 14 klausimų. Bibliotekos savininkams pageidaujant, saugumo ar kitokiais sumetimais savininko tapatybė nebus viešai skelbiama.

Taigi šių metų rugsėjo 20-

22 d.d. Vilniaus universitete vyks konferencija Lietuvai ir išeivijai anksčiau dar niekad nebandyta tema - apie asmenines bibliotekas. Knygos mums yra svarbus kultūrinis turtas. Apie jas Marcelijus Martinaitis pirmajame 2001 m. “Dienovidžio” numerioje taip išsireiškė: “Mūsų kultūroje knyga yra ženklas, reiškiantis tautos atgimimą. Iš knygos, iš elementoriaus kilo XIX amžiaus lietuvių šviesuomenė, nepriklausomybės idėja. Juk visi okupantai labiausiai bijojo lietuviškos knygos. Todėl mūsų vertybių sistemoje knyga užima labai aukštą vietą”. Visi knygos kviečiami jungtis į apklausą, visi knygomis besidomintieji - pagalvoti apie konferencijoje dalyvavimo galimybes.

DOMAS CESEVIČIUS

KNYGOS ĮVERTINIMO IR 15 METŲ MIRTIES SUKAKTUVIŲ PROGA

Karolis Milkovaitis

Šio rašinio antraštės pavadinimu patiekta nauja knyga skaitytojų. Joje gana išsamiai nušviečiamas paskutiniojo laisvos Lietuvos Tautininkų sąjungos pirmininko dr. Domo Cesevičiaus asmuo ir gana rūpestingai apžvelgiamas jo gyvenimas.

Iš knygos sužinome, kad dr. Domas Cesevičius gimė 1902 m. lapkričio 13 d. Panevėžio apskr. Smilgių valsč. Dapšionių kaime. 1924 m. baigė Panevėžio gimnaziją ir nuo 1924 iki 1927 metų studijavo Lietuvos universiteto humanitarinių mokslų fakultete. Nuo 1929 metų Lietuvos konsulato Koelne sekretorius. Bet jau nuo 1928 (iki 1932) metų Koelno universitete studijavo ekonominius bei socialinius mokslus ir 1933 metais tame pačiame universitete apgynęs disertaciją, gavo ekonominių mokslų daktaro laipsnį. Nuo 1933 metų dėstė Lietuvos universitete, docentas. 1938-1939 metais, gavęs Rockefellerio stipendiją, tobulinosi Didžiosios Britanijos ir JAV universitetuose. Nuo 1939 m. gruodžio 2 d. iki 1940 m. birželio 15 d., iki Raudonosios armijos okupacijos, Lietuvos Tautininkų sąjungos pirmininkas. Nuo čia prasidėjo jo

nelaimingų klajonių odisėja. 1940 m. liepos mėn. okupantų suimtas ir įkalintas Komijos lageriuose. Po karo paleistas, bet po kelių mėnesių vėl suimtas ir ištremtas į Sibirą. Išvargęs į Lietuvą grįžo 1960-tųjų dešimtmečio viduryje. Parašė kelias knygas Lietuvos ūkio, rinkos ir kitomis temomis. Liko rankraščių. Dr. Domas Cesevičius mirė 1986 metų kovo 14 d. nuo ūmaus širdies nepakankamumo ir palaidotas gimtųjų Dapšionių kapinėse. Taigi, šiemet sueina 15 metų nuo jo mirties.

Domo Cesevičiaus mokslo kriterijaus negalima tik prabėgomis aptarti - jis reikalingas plataus ir gilaus apsvaistymo. Deja, šiame siauro apimties rašinyje toli gražu neįmanoma sutalpinti visų iš jo asmens spinduliuojančių gėrybių. Bet galima užtikrintai pažymėti, kad, ilgus metus praleidęs užsieniuose, jo pažiūrų lobynas išsivystė ir reiškėsi grynai provakarietišku kultūrų fone. Kaip nugariniame knygos viršelyje pažymėta, išsamiau skaitytojas susipažins su dr. D. Cese-

vičium skaitydamas knygą, kurioje skelbiami jo prieš Antrąjį pasaulinį karą ir po karo parašyti kai kurie darbai, jo ir jam rašyti laišškai, jo mokslinį palikimą bei gyvenimą apibūdinantys straipsniai, dokumentai.

Tačiau iškeltina ši įdomi jo pastaba. Būdamas intelekto žmogus, jis gana tiksliai ir įdomiai vertina tuometinį Lietuvos režimą, kurį jis vadina “nei diktatūra, nei demokratija”. Ir lyg kiek pasipiktinęs, pabrėžia: “Didžiausias nesusipratimas būtų manyti ir tvirtinti, kad A. Smetona buvo fašistas”. Smetona gal ne visada atsispausdavo patarėjų raginimui griežtinti režimą” (pslp. 37). Dr. DE. Jo rašiniuose, spausdintuose bei rankraštiniuose darbuose, jis niekur neužsimena, kad autoritetas būtų būtina viena iš galimų tautinės valstybės formų. Priešingai, jis galvojo, kad demokratinė valstybė kartu gali būti ir yra tautinė valstybė.

Tai patyrusio intelektualo-diplomato nuomonė, kurią Lietuvoje ir išeivijoje disku-

tuojame, bet dažniausiai nesutariame. (Šio rašinio autoriaus pastaba)

D. Cesevičius išdėstė tris savo filosofijos tiesas:

1. Kuo daugiau žinome, tuo daugiau atsiranda nežinomo;

2. Kuo daugiau galime, tuo labiau išaiškėja dar didesnis mūsų bejėgiškumas;

3. Mes turime vis daugiau spręsti, ir vis daugiau lieka neišspręstų klausimų.

“Toks esąs mokslo likimas. Įžiebei švieselę, aplink ją pasidarė šviesiau, o toliau jos - dar tamsiau. Jokios pabaigos. Visi matematikai didelėse formulėse neišsiverčia be begalybės ženklo. Ir t.t.” Gili tiesa!

Apie bažnyčią ir tikėjimą dr. D. Cesevičius paaiškino, kad ėjimas į bažnyčią nieko bendro neturi su klausimu, ar yra Dievas, ar jo nėra. Ir pridėjo: “Aš niekada nepaniekinau visų tų, kurie lanko bažnyčią, o priešingai, - juos gerbiu. Aš, pavyzdžiui, Dievą įsivaizduoju kaip nematomą, kosmišką, bet jaučiu jį, o kiti tikintieji tą patį Dievą įsivaizduoja konkrečiomis for-

momis, kaip šventuose paveiksluose, skulptūrose ir t.t. ir aš nemanau šaipytis iš jų.” (303 pslp.)

Sovietinę okupaciją D. Cesevičius laikė “didžiąja lietuvių tautos nelaime”, nes tokios okupacijos istorijoje dar nesą buvę. Viskas verčiama aukštyne kojomis, iškraipoma. Įrodinėjama, kad okupacija nėra Lietuvos nepriklausomybės sunaikinimas, bet tariamasis Lietuvos “išlaisvinimas”, “tikroji nepriklausomybė” ir pan. Kraipomos taip pat teisės, moralės, mokslo, meno sampratos, o tai menkina dvasinį tautos potencialą. Ir rūpestčio apimtas iškelia gyvybinį lietuvių tautos klausimą: kaip prieš visa tai atsilaikyti, kaip išsilaikyti?”

Knygoje yra nuotraukų ir platokas laiškų skyrius.

Knyga 445 puslapių, geros išvaizdos, vertingo turinio, patraukia skaitytoją. Susidariusį gerą įspūdį kiek pritemdo svetimžodžiai; publikuoti, potenciali, dosje, forumuose, kosmiškas ir kiti.

Knygą parengė V. Lukoševičius ir M. Treinys. Spaudino: “Vilspa” Vilniuje. Knygos išleidimą finansavo lietuvių tautiniai namai, Čikagoje.

RINKIMAI LIETUVOJE

Po nepriklausomybės paskelbimo 1990 metais jau įvyko trys rinkimai į Seimą. Iš šių rinkimų tam tikra prasme ypatingą reikšmę turi paskutiniai - 2000 spalio 8 dieną įvykę rinkimai. Kodėl? - Nes šie rinkimai turėjo parodyti, ar iš tiesų Lietuva jau tapo šalimi, kurioje realiai veikia demokratiškas režimas; iš kitos pusės, rezultatų labai laukė politologai ir kiti specialistai, nes būtent Lietuva pradeda ciklą rinkimų, kurie poros metų atkarpoje įvyksta visose postsovietinio bloko šalyse, ir kol kas žmonės visose buvusio soclagerio šalyse balsavo labai panašiai.

1992 ir 1996 metų rinkimai įvyko pagal švytuoklės principą, t.y., kai žmonės balsuodami persimetė iš vieno kraštutinumo į kitą: 1992 m. Seimo daugumą turėjo LDDP (Lietuvos Demokratinė Darbo Partija), o jau 1996 m. daugumą balsų surinko visiškai priešinga partija - LK(TS) (Lietuvos konservatoriai (Tėvynės Sąjunga)).

Taigi, buvo įvairiai prognozuojama, kokie galėtų būti naujų rinkimų rezultatai. Nemažai specialistų manė, jog vėl suveiks švytuoklės principas ir vėl rinkimus laimės partija, atstovaujanti priešingą sparną. Galima sakyti, jog taip ir įvyko, nes daugiausiai balsų gavo Algirdo Brazausko Social-demokratinė koalicija. Tačiau, kaip žinome, vyriausybę suformavo vis tik ne jie. LLS (Lietuvos Liberalų Sąjunga) ir (NS(SL) (Naujoji Sąjunga (Socialliberalai) rinkiminė koalicija Prezidento Valdo Adamkaus buvo pakviesta suformuoti vyriausybę.

Praeitų metų rinkimų rezultatai parodė, kad tam tikra prasme suveikė švytuoklės principas, tačiau kartu tapo aišku, kad partinė sistema Lietuvoje smarkiai keičiasi - iškilo partijos arba prieš tai neturėjusios didesnės įtakos šalies politiniam gyvenimui, arba apskritai visai naujos. Naujosios Sąjungos (vado-

Šarūnas Bulota

vaujamos Artūro Paulausko) ir Lietuvos Liberalų Sąjungos (vad. Rolando Pakso) populiarumo fenomeną galima bandyti įvairiai paaiškinti. Manychiau, jog šios partijos pravedė sėkmingą rinkiminę kompaniją ir sugebėjo savo pusėn patraukti rinkėjų balsus. Kodėl rinkėjai tuo patikėjo? - Visų pirma todėl, kad ir norėjo būti įtikinti kokių nors kitų politinių jėgų, nes tiek kairieji, tiek dešinieji nepateisino šalies gyventojų I juos dėtų lūkesčių. Iš kitos pusės, natūraliai atėjo laikas, kai norima visiškai nusikratyti praeities šleifo, nebevažiuoti senu bagazu, t.y. visi supranta, kad Lietuvos ateitis ir sėkmė yra ne jau benueinančių nuo atsakingų postų žmonių, o jaunų, nepažymėtų ilgų priespaudos metų antspaudo, politinių veikėjų rankose. Todėl, suprantama, kad nemaža dalis Lietuvos piliečių,ėjusių į rinkimus, savo balsą atidavė iki tol neturėjusioms galimybių aktyviau pasireikšti politinėms jėgoms. Yra ir dar vienas aspektas, kuris įtakojo apskritai visus vykusius rinkimus (ir, daugiau ar mažiau, turintis įtaką visose demokratinėse valstybėse) - vado vaidmuo. Jeigu pažvelgsime atgal, tai pamatysime, kad anksčiau stiprios ir įtakingos partijos buvo tos, kurios turėjo akiivaizdžius vadus - Tėvynės Sąjunga ir Vytautas Landsbergis bei LDDP ir Algirdas Brazauskas. Smarkiai abejoju, ar socialdemokratinės jėgos per paskutiniuosius rinkimus būtų gavusios tiek daug balsų (51), jei jų rinkiminei akcijai nebūtų vadovavęs Algirdas Brazauskas. Ir naujai į politinę areną įsiveržusios partijos didžiąją dalimi daug balsų surinko būtent dėl savo stiprių vadų - Rolando Pakso ir Artūro Paulausko, jie sugebėjo pelnyti nemažos dalies Lietuvos piliečių simpatijas ir palankumą. Patį didžiausią netikėtumą, kurio niekas neprognozavo -

Lietuvos Centro Sąjungos visišką žlugimą per rinkimus - galima aiškinti keliais aspektais. Visų pirma, be jokios abejonės Naujoji Sąjunga ir Liberalai bei susivienijusios kairiosios jėgos, vadovaujamos A.Brazausko, veikdamos ryžtingai ir laikydamosis pakankamai griežtų, aiškių ir apibrėžtų pozicijų, perviliojo daug potencialių Centro Sąjungos balsuotojų. Kitas dalykas, kurį jau minėjau, matyt, Romualdas Ozolas nėra tas žmogus, kuris sugebėtų būti tvirtu partijos vadu, sėkmingai ją vesti į rinkimus (šiuo metu pasikeitė Centro vadovybė, išrinktas ekonomikos daktaras Kęstutis Glaveckas, įdomu ar jis sugebės partiją prikelti iš pelenų ir per kitus Seimo rinkimus vėl atgauti rinkėjų pasitikėjimą). Tačiau, manychiau, svarbiausias momentas, lėmęs tokį skaudų ir netikėtą (nes sociologinės gyventojų apklausos rodė ką kitą) pralaimėjimą - labai ideologiškai ir politiškai neapibrėžta partijos pozicija, noras tuo pat metu būti ir pozicijoje, ir opozicijoje. Lietuvos gyventojai už tai smarkiai nubaudė LCS, parodydami norą balsuoti už nuoseklią ir aiškią poziciją išlaikančias partijas - manau, jog tai byloja ir apie bendrą politinės kultūros kilimą ir žmonių išprusimą.

Taigi, 2000 metų rinkimai parodė, kad žmonės nori matyti valdžioje kitus politikus, naujas asmenybes, kad norima visiškai išsivaduoti iš buvusios praeities. Su naujais žmonėmis valdžioje siejamos naujos viltys, tikėjimas geresniu rytojumi. Galima prognozuoti, jog dešimties metų laikotarpyje visiškai pasikeis politiniai veikėjai - į valdžią ateis jauni, pažangiai mąstantys žmonės. Iš kitos pusės, šie rinkimai parodė vis labiau subręstančią ir nusistovinę Lietuvos politinę kultūrą, šalies gyventojų politinį sąmoningumą.

PASAUPLS IR LIETUVA

Artūras Paulauskas, Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas

• LIETUVOS ŽYDŲ ISTORIJA VOKIETIJOJE

Daug dėmesio judaikos temoms skirianti Hartung-Gorre leidykla universitetiniame Konstanco mieste Vokietijoje, vokiečių kalba išleido istoriko Solomono Atamuko monografiją "Žydai Lietuvoje. Istorinė apžvalga".

Ši knyga - tai 1998 metais Vilniuje to paties autoriaus veikalo "Lietuvos žydų kelias" vertimas, papildytas naujais faktais bei iki šiol neskelbtais dokumentais.

Iš Lietuvos kilęs ir dabar Izraelyje gyvenantis istorijos daktaras A.Atamukas dar 1990 metais Vilniuje jidiš, lietuvių ir rusų kalbomis išleido knygą "Žydai Lietuvoje. XIV-XX amžiai".

Naujoji 430 puslapių monografija susilaukė susidomėjimo ir teigiamo įvertinimo. Knyga ypač buvo susidomėta Vokietijoje, kurioje per pastaruosius 50 metų pasirodė daugiau kaip tūkstantis knygų žydų religijos, istorijos, kultūros paveldo, holokausto temomis. Tarp jų - iš Lietuvos kilusių Grigorijaus Kanovičiaus, Icchoko Mero, Grigorijaus Smoliakovo kūrinių.

Hartung-Gorre leidykla yra išleidusi daugiau kaip šimtą knygų judaikos temomis, tarp jų keletą, susijusių su Lietuva.

Anksčiau pasirodė istoriko Matthiaso Messmero monografija "Sovietinis ir pokomunistinis antisemitizmas. Jo raida Rusijoje, Ukrainoje ir Lietuvoje". Šiais metais bus išleista Leo Lewinson knyga "Mano sunaikintasis pasaulis: žydų likimas Lietuvoje".

• LIETUVOS IR NATO ATSTOVŲ PASITARIMAI

Vasario 28 d. Lietuvos užsienio reikalų viceministro vyriausiojo Lietuvos integracijos į NATO koordinatoriaus Giedriaus Čekuolio vadovaujama Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos ministerijų atstovų delegacija NATO generalinio sekretoriaus padėjėjo ambasadoriaus Claus Peter Claiber kvietimu išvyko į Briuselį, praneša ELTA.

Lietuvos delegacija dalyvaus NATO būstinėje rengiamame 19+1 susitikime su NATO šalių įprastinės ginkluotės kontrolės konsultacine darbo grupe. Delegacija pristatys Lietuvos pozicijas įprastinės ginkluotės kontrolės bei pasitikėjimą ir saugumą stiprinančių priemonių klausimais. Tai pirmasis tokios tematikos Lietuvos atstovų susitikimas su NATO šalių-narių atstovais pagal formulę 19+1.

• NAUJASIS AMBASADORIUS JAV IR MEKSIKAI

Vasario 28 d. Prezidentas Valdas Adamkus Lietuvos Respublikos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Meksikai paskyrė Vygaudą Ušacką, praneša ELTA. Nuo kovo 5 dienos jis pakeis V.Adamkaus iš šių pareigų atšauktą Stasį Sakalauską. Prezidentui pristatydamas Lietuvos ambasados Jungtinėse Amerikos Valstijose veiklos veiksmų planą V.Ušackas pažymėjo, kad atstovybė sieks kurti politinį palankumą mūsų šalies atžvilgiu. Per pokalbį Prezidentūroje, kuriame dalyvavo ir užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, taip pat aptarti ambasados finansavimo klausimai.

• DARBO VIZITAS VOKIETIJOJE

Vasario 28 d. vyriausiasis Lietuvos euroderybininkas, Europos komiteto generalinis direktorius Petras Auštrevičius pradėjo dviejų dienų darbo vizitą Vokietijoje. Berlyne P. Auštrevičius susitiks su Vokietijos Užsienio reikalų ministerijos Europos departamento direktoriumi Reinhard Schweppe, Ekonomikos ir technologijų ministerijos Europos politikos padepartamentinio vadovu Peter Witt, Vokietijos federalinio kanclerio patarėju užsienio ir saugumo politikos klausimais Michael Steiner. Tą pačią dieną P. Auštrevičius skaitė paskaitą "Lietuva: iššūkiai kelyje į ES" Berlyno Europos akademijoje.

Derybininkas susitiko su federalinės finansų ministerijos Europos politikos departamento vadove Sigrud Selz, Užsienio reikalų ministerijos Valstybės sekretoriumi Gunter Pleuger.

1992 - 2000 metų rinkimų į Seimą rezultatai:

	1992 10 25	1996 11 19	2000 10 08
Tėvynės Sąjunga (Lietuvos Konservatoriai)	32	70	8
Lietuvos Krikščionių Demokratų partija	16	16	2
Lietuvos Centro Sąjunga	2	13	2
Lietuvos Socialdemokratinė partija	8	12	51*
Lietuvos Demokratinė Darbo partija	73	12	
Lietuvos Liberalų Sąjunga	---	1	34
Valstiečių partija	1	1	4
Naujoji Sąjunga (Socialliberalai)	---	---	29
Lenkų Rinkimų akcija	2	1	2

* - LDDP ir LSDP rinkiminė koalicija.

KOSTO VAIČAIČIO 90-TAS GIMTADIENIS

Nė dažnam yra lemta nugyventi ilgą bei turiningą gyvenimą, nes lemtis ne visiems vienodai nusišypso. 90-ties metų amžiaus jubiliejus neeilinis, aišku sulėtina žingsnius, bet Kostas Vaičaitis visur dalyvauja, ar tai būtų liūdnas įvykis, ar linksmas. Jam teko žengti ne vieną kartą uolėtu keliu, tačiau stipri valia ir atsparumas prisidėjo sulaukti šio garbingo, brandaus amžiaus.

Kostas Vaičaitis, zana-vykas, gimė 1911 m. kovo 28 d. Šakių apskr. Gelgaudiškio valsč. Augo dešimties vaikų eigulio šeimoje. Nuo pat jaunų dienų Kostas tautinės minties puoselėtojas, dainavo Plei-niškių šaulių chore, grojo Jaunaliuvių orkestre ir kt. Baigęs pradžios mokyklą, dirbo tėvo ūkyje, vėliau baigė šoferių kursų ir gavo darbą Šakių pieninėje sunkvežimio vairuotoju, o vokiečių oku-pacijos metais Šakių apskrities viršininko įstaigos šoferis. Karo audra nubloškė Kostą

Vaičaitį į Vokietiją. Dirbo UNR-oje kariuomenės lietuvių kuopose. 1949 m. emigravo į Ameriką, apsigyveno Chica-goje ir ligi pensijos amžiaus dirbo fabrike mechaniku.

1944 m. Kostui pasitraukus į Vakarus, Lietuvoje liko jo žmona su mažamečiais vai-kais. 1947 m. sužinojo, kad mirė jo žmona, o vaikus glo-boja Kosto seserys.

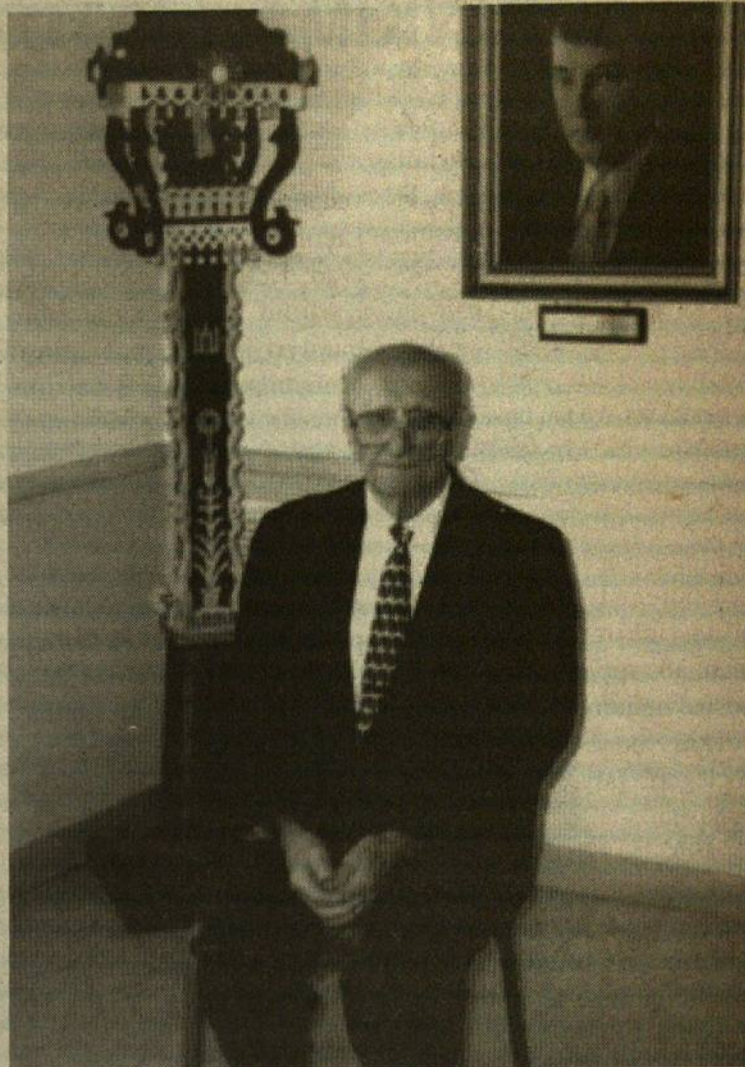
Laikui bėgant, Chicagoje, Kostas Vaičaitis sukūrė šeimą su Valerija ir pradėjo galvoti atsi-kviesti vaikus iš Lietuvos. 1960 m. išsipildė jų svajonė ir abu vaikai: dukra Virginija 16 m. ir sūnus Rimas 19 m. atkeliavo pas tėvus. Abu baigė mokslus, sukūrė šeimas. Kosto sūnus prof. Dr. Rimas, aeronautikos inžinierius, profesorius Columbia N.Y. universitete, Rimas vedė Aukšę Paplėnaitę, dukros, Kosto anūkės, Rima ir Krista baigė pedagoginius mokslus, įsigijo magistro laipsnius, dirba švietimo srityje New Yorke.

Kosto Vaičaičio duktė gy-vena Chicagoje, 1976 m. Valerija ir Kostas Vaičaičiai, sulaukę pensijos metų, per-sikėlė į Floridą, St. Peters-burgą. Belle Vista, lietuvių apgyventoj vietovėje, įsigijo nuosavybę. Neilgai poilsio-vo jie, nes įsijungė į Lietuvių klubo veiklą. Kostas Vaičaitis ėjo vicepirmininko ir baro vedėjo pareigas. Po 13 metų tas pareigas perleido kitiems. Liko dainuoti chorė, nes daina nuo pat jaunų dienų jį traukė. Joks renginys Lietuvių klube nepraėjo be Valerijos ir Kosto Vaičaičių pagelbos.

Kostas Vaičaitis Tautinės Sąjungos St. Peterburgo sky-riaus rūpestingas narys nuo pat skyriaus įsisteigimo, visada mielai prisideda prie įvairių skyriaus renginių.

Jis Romo Kalantos Šaulių kuopos ir Lietuvių Bendruo-menės narys.

1994 metais Amžinybėn iškeliavo Kosto gyvenimo rū-pestinga draugė, žmona Vale-rija. Liūdno dienos lydėjo

Kostas Vaičaitis.

A. Gludonio nuotr.

Kostą ilgą laiką, bet draugai jo vieno nepaliko. Rūpestingas sūnus Rimas nuolat aplanko tėva, dabar Kostas jau protė-vukas.

Baigiant, belieka pasvei-

kinti Kostą Vaičaitį jubiliejaus proga ir palinkėti - tebūna gera sveikata jo nuolatinis paly-dovas žengiant saulėlydžio takais.

Bronė Miklienė

Kai aš buvau 8 ar 9 metų, skaičiau knygoje straipsnelį apie Patriką, jis buvo airis, mylėjo savo tėvynę Airiją ir siekė jai laisvės. Tą žmogų vadino patriotu. Vėliau aš skaičiau apie aušrininkus, varpininkus, viltininkus ir žinojau, kad jie buvo Lietuvos patriotai.

Pradžios mokyklą lankiau gretimame Viešartų kaime. Mano tėvas buvo mokytojas. Seinų "Žiburio" gimnaziją lankiau ir baigiau Lazdijuose. Po to pasklidome į visas puses. Susitikdavome Lazdijuose per Kalėdas, Velykas ir vasaros atostogas.

Antrojo Pasaulinio karo metu ne savo noru turėjau palikti Lietuvą, nes nenorėjau pamatyti Uralo ir Sibiro. Visą laiką ieškojau senų draugų ir savo krašto žmonių.

Po Lietuvos nepri-klausomybės atstatymo, suži-nojau, kad didžioji dalis draugų yra mirę, arba žuvę tremtyje ar kovoje su priešu. Apie kai kuriuos negalėjau nieko sužinoti.

Skaitydamas apie "...iz-mus" Lietuvoje ir apie žmonių bėgimą iš tėvynės, galvojau, kaip prisidėti prie Lietuvos išsilaikymo trečiajame tūk-santmetyje.

1995 m., kai kun. M. Gus-taičio vidurinė mokykla, Lazdijuose, kuri save kildina iš Seinų "Žiburio" gimnazijos,

šventė 75 metų sukaktį, aš pasiūniau jiems pasveikinimą ir pasiūliau, kad žuvusiems už Lietuvos laisvę gimnazijos auklėtiniais būtų pastatyta paminklinė lenta ir tų laisvės kovotojų vardai aukso rai-dėmis šviestų jaunajai kartai apie tėvynės meilę ir laisvės kovas.

Po to, su gerų žmonių pagalba, pavyko susirūsti su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru, kuris susidomėjo šiuo projektu ir pradėjo iš archyvų rinkti medžiagą atminimo lentai Lazdijuose.

Pagaliau 2000 metams baigiantis, medžiaga buvo surinkta ir perduota lentos gamyklai Alytuje. Prieš pat 2000 m. Kalėdas juodo granito lenta buvo pakabinta prie M. Gustaičio vidurinės mokyklos rūmų sienos Lazdijuose.

Iškilmingas lentos ati-dengimas įvyko 2001 m. sausio 13 d. Prie lentos stovėjo Šaulių garbės sargyba. 10 val. ryto buvo pamaldos bažnyčioje, po to keli šimtai žmonių susirinko prie lentos. Lentą atidengė dr. Gražina Palionienė ir Sibiro tremtinys. Pašventino parapijos klebonas dekanas kun. G. Dovydaitis.

Tadas Palionis

Buvo perskaitytas šiai progai mano atsiųstas pasveikinimas. Kalbėjo Sibire žuvusio mokytojo Vinco Launikonio sūnus ir dr. Gražina Palionienė. Vinco Žaliaduonio sūnus sakė, kad dar šiandien gyvena savo motinos pavarde. Moksleiviai deklamavo eilėraščius, Trem-tinių moterų choras dainavo partizanų dainas. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro atstovė R. Trimonienė sveikino savo įstaigos vardu. Iškilme gražiai organizavo ir pravedė M. Gustaičio vidurinės mo-kyklos direktorė R. Giedrai-tienė ir mokytojai.

Tie, kurių vardai yra įrašyti į lentą yra: trys mokytojai žuvę Sibire - Jonas Navickas, Bo-risas Zefas ir Vincas Lau-nikonis. Likusieji yra buvę gimnazijos mokiniai, žuvę Lietuvoje arba Sibire: Jonas-Petras Aleščikas, Benediktas Labėnas, Vincas Žaliaduonis, Vitas Blažonis, Vytas Bu-činskas, Vytautas Bura-čiauskas, Vladas Grėbliūnas, Jonas Jančė, Vytautas Kveda-ras, Juozas Kankevičius, Alfonsas Maksimavičius, Algimantas Paliutis, Ferdi-nandas Paliutis, Alfonsas Peruškevičius, Jonas Petruš-

kevičius, Jonas Rėkus, An-tanas Šalaševičius, Zigmas Šerkšnas, Juozas Šumlinas, Vytautas Vabalas, Juozas Vabuolas, Juozas Vailionis, Vladas Vailionis, kun. Jonas Daugėla, Otonas Kocėnas, Vin-cas Liaukaitis-Liaukevičius, kun. Juozas Marčiukonis ir Albinas Paciukonis.

Iš kapų, užmiršties, iš archyvų ir žmonių atsiminimų prikelti ir pagerbti virš 30 laisvės gynėjų. Keletas šimtų moksleivių sužinos apie lais-vės kovas, apie pasiaukojimą, žūtį, išdavimą ir pagarbą žuvusiems.

Būtų gerai, kad atminimo lenta gautų tinkamą vietą mokyklos rūmų viduje. Čia jai būtų saugiau nuo šalčių, vėjų, lietaus ir saulės švitinimo. Rūmų viduje Lietuvos istorijos mokytoja/s/ galėtų vieną pamoką per mokslo metus su

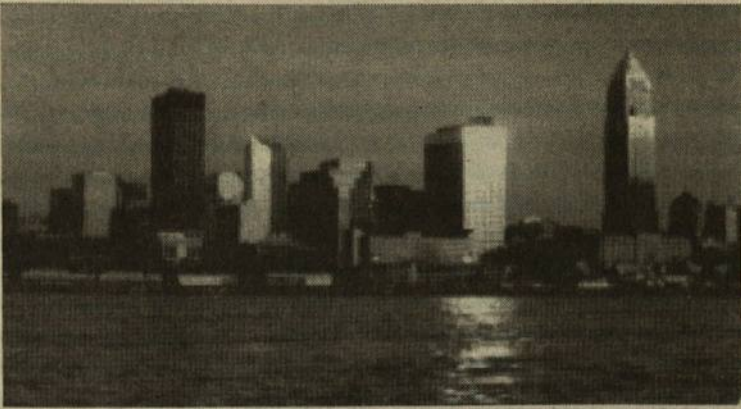
kiekviena savo klase praleisti prie atminimo lentos. Tas daug prisidėtų prie pilietiškumo ir patriotiškumo ugdymo. Ir, jeigu tas būtų daroma visoje Lietuvoje, kai atminimo lentos bus sukurtos visose vidurinėse mokyklose, kokį skirtumą tai padarytų auklėjime ateinančios kartos!

Jų žūtis teipareigoja Lietuvos jaunimą siekti švie-sesnės ateities.

Technišką šios lentos pagaminimą finansavo bu-vusieji šios gimnazijos auklėtiniai, gyvenantys JAV ir Kanadoje. Jie yra: Jonas Kardokas, T.P., Aleksandras Karaliūnas - jis aukojo ir surinko 75 % visos sumos, dr. Regina Padleskienė-Sa-dauskaitė, dr. Antanas Danys-Dulskas, Birutė Razminienė-Bradauskaitė, Jonas Petronis, Vacys Saliklis, Jonas Vaznelis, Jukius Panka, Aldona Vaitonis ir Danutė Staškevičienė-Bobėnaitė... Jų jautrus pri-sidėjimas padėjo įgyvendinti šią idėją.

**PRENUMERUOKITE
DIRVĄ**

**METAMS - \$35,
PUSEI METŲ - \$20,
PIRMA KLASĖ - \$58,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00**

RENGINIŲ KALENDORIUS

KOVO 10 d., šeštadienį Clevelando Amerikos Lietuvių Piliečių klubas rengia pobūvį - loteriją. Tikslas - gauti lėšų Lietuvių namų remonto išlaidoms.

KOVO 10 -11 d. - Clevelando ateitininkų "Šeimos šventę" rengia "Ateities" klubas.

KOVO 18 d., sekmadienį, po 10 val. Mišių, Dievo Motinos parapijos salėje įvyks skautijos Kaziuko Mugė.

KOVO 25 d., sekmadienį, 12 v. p.p., Lietuvių namų akcininkų metinis susirinkimas.

KOVO 25 d., pianistė Mūza Rubackytė koncertuos Canton, Ohio, su Canton simfoniniu orkestru. Informacija telefonu: (330) 452-3434.

BALANDŽIO 7 ir 8 dienomis Šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.

BALANDŽIO 7 d., 6:30 val. vak., Clevelando LSK "Žaibo diena 2001" metinis parengimas Lietuvių namuose.

BALANDŽIO 8 d., sekmadienį, poeto Balio Augino knygos "Namų pašvaistė" pristatymas, rengia Korp. Giedra.

BALANDŽIO 20 d., penktadienį, Dievo Motinos salėje įvyks pianistų Sonatos ir Roko Zubovų pavasarinis koncertas. Rengia "Lietuvių meno bičiulių klubas Clevelande".

BALANDŽIO 22 d., 11:30 val. "Atvelykio stalas" Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 5 d., šeštadienį, 6 val. vak. "Exultate" choras ruošia "Dainų vakarą".

GEGUŽĖS 13 d., 11:30 val. "Motinos dienos" pusryčiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 28 d., 8:30 val. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, šv. Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

LIEPOS 22 d., 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LIEPOS 14 d., šeštadienį, 4 v.p.p. 5-oji, jubiliejinė Gijos gegužinė, Beachland piknikų vietovėje, linksmins akordeonistas Bronius Mūras.

RUGSĖJO 23 d. Madų paroda "Rudens lapai", rengia skautės Židinetės.

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SAJUNGA

rengia

Kovo 11 d.

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimą.

Minėjimas įvyks 2001 m. kovo 11 d. (sekmadienį) Pasaulio lietuvių centre Lemonte.

Programoje:

10:30 val. - Vėliavų pakėlimas prie paminklo, vainikų padėjimas.

Žodį tars Vaclovas Mažeika.

11:00 val. - Šv. Mišios. Pamaldas laikys kun. A. Paliokas, S.J.

12:30 val. - Minėjimas didžiojoje salėje.

Pagrindinė kalbėtoja - Danutė Bindokienė, "Draugo" vyr. redaktorė.

Meninę programą atliks "Tėviškės" ansamblis, vadovaujamas Stasės Jągminienės.

Lietuvių visuomenė yra kviečiama Kovo 11 d. minėjime gausiai dalyvauti.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

• JAV SENATE BRĖSTA PALANKUMAS BALTIJOS VALSTYBĖMS

Jungtinių Valstijų Senato Užsienio reikalų komitete įvyko klausimai NATO tema, kuriuose labai palankiai atsiliepta apie Lietuvos ir kitų Baltijos šalių perspektyvas tapti Aljanso narėmis per artimiausią plėtros etapą.

Pasak Washingtone dirbančių Lietuvos diplomatų, šie svarstymai laikytini neeiliniu įvykiu, nes įtakingiausi užsienio politikos srityje JAV senatoriai, autoritetingi politologai žymią pustrėčios valandos trukusių klausimų dalį skyrė išsamiai diskusijai apie NATO plėtrą, vienbalsiai paremdami Baltijos valstybių narystės Aljanse perspektyvas 2002 metais.

Klausimams pirmininkavo Senato URK Europos reikalų pakomitečio pirmininkas senatorius Gordon Smith bei URK pirmininko pavaduotojas senatorius Joseph Biden.

Klausimuose liudijo buvęs NATO pajėgų Europoje vadas, dabar - įtakingo nevyriausybinių Strateginių tarptautinių studijų centro valdybos narys generolas Wesley Clark, kitų nevyriausybinių organizacijų atstovai. Senatorius J. Biden akcentavo būtinybę pakviesti naujus NATO narius jau per Prahos viršūnių susitikimą 2002 metų rudenį. Be kita ko, J. Biden pažymėjo tikįs, kad "Slovakija ir Lietuva taip pat kitais metais bus pasirengusios narystei".

Pasak Lietuvos diplomatų, atsižvelgiant į senatoriaus J. Biden įtaką užsienio politikos klausimais Demokratų partijoje, jo pareikštas palankumas NATO plėtrai ir Baltijos šalių narystei laikytinas ypač svarbiu.

Klausimus pradėjęs Senato URK Europos reikalų pakomitečio pirmininkas G. Smith pareiškė "gilų įsitikinimą, kad Baltijos valstybių narystė tik sustiprintų NATO".

Generolo W. Clarko teigimu "2002 metų viršūnių susitikime NATO turi pakviesti naujus narius, tarp kurių privalo būti bent viena, o gal ir daugiau Baltijos valstybių".

Kaip žinoma, Lietuva 2002-aisiais Prahos tikisi pakvietimo į Sąjungą ir Vakaruose yra laikoma viena geriausiai pasiruošusių kandidatų.

• DIRBAS UŽSIENYJE

Seimo socialdemokratinės koalicijos frakcijos narys Kęstutis Kriščiūnas siūlo sudaryti žmonėms galimybę legaliai dirbti užsienyje. Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos vardu jis kreipėsi į Prezidentą Valdą Adamkų, Užsienio reikalų ministeriją ir kitas institucijas, prašydamas spręsti nelegalų darbą užsienyje dirbančių jaunų žmonių legalizavimąsi, praneša ELTA. Jo nuomone, tuomet pagerėtų žmonių socialinė ir psichologinė padėtis, pagerėtų Lietuvos įvaizdis, kas labai svarbu Lietuvai integruojantis į Europos Sąjungą ir NATO, sumažėtų nusikalstamumas. K. Kriščiūno nuomone, tai pagerintų "Sodros" finansinę padėtį, kuri, nemokėdama pašalpų bedarbiams, sutauptų.

Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos pirmininko duomenimis, šiuo metu Lietuvoje yra 230 tūkstančių bedarbių, pašalpas iš "Sodros" kiekvieną mėnesį gauna apie 33 tūkst. bedarbių, joms kas mėnesį skiriama 7 milijonai litų. 230 tūkstančių žmonių palikti likimo valiai, Lietuvai jų nereikia. Dėl to didėja socialinės, psichologinės (savižudybės, narkotikai), kriminalinės problemos. O vis dėlto kenkia Lietuvos įvaizdžiui, sakė Eltai K. Kriščiūnas. Jis pridūrė, kad iš viso Lietuvoje yra 44 tūkstančiai darbo neturinčių jaunų (iki 25 metų) žmonių, iš kurių 50 procentų nė karto nėra dirbę ir praktiškai nebenori dirbti.

Parlamentaras sakė neturįs konkrečių duomenų apie tai, kiek Lietuvos piliečių

nelegaliai dirba užsienyje. Jo duomenimis, legaliai užsienyje dirba tik keletas tūkstančių žmonių. Todėl siūlome sudaryti žmonėms galimybę legaliai dirbti užsienyje. Užsienio reikalų ministerija derybų keliu, pavyzdžiui, su Vokietija ar Prancūzija, galėtų derėtis ir nustatyti kvotas, kad, tarkim, šiais metais į Vokietiją gali atvažiuoti dirbti tam tikras skaičius žmonių, sakykime, 15 tūkstančių, aiškino Seimo narys.

• LIETUVAI PUSANTRO MILIJONO DOLERIŲ

Tarptautinė atominės energijos agentūra (TATENA) per artimiausius ketverius metus techninio bendradarbiavimo projektams su Lietuva skirs apie 1,4 mln. JAV dolerių (5,6 mln. litų). Tokį pažadą Lietuvos užsienio reikalų viceministrui Oskarui Jusiui Vienoje davė TATENA generalinis direktorius Mohamed Elbaradei. Viceministras padėkojo TATENA vadovui už aktyvią agentūros veiklą donorų konferencijoje, suteikiant būtiną pagalbą Lietuvos institucijoms Ignalinos atominės elektrinės I-ojo bloko uždarymo procese. Kaip žinoma, Lietuva Ignalinos AE I-ąjį reaktorių įsipareigojo uždaryti iki 2005 metų.

M. Elbaradei pažymėjo, kad TATENA bendradarbiavimas su Lietuva vyksta ypač sėkmingai, pasiekti geri rezultatai branduolinės saugos gerinimo srityje.

Pasak URM Spaudos skyriaus pranešimo, neseniai Lietuvoje baigė darbą TATENA ir Lietuvos ekspertų grupė, kuri parengė preliminaras rekomendacijas dėl Ignalinos AE I-ojo bloko uždarymo strategijos. Šių metų kovo

Nukelta į 12 p.

LAIŠKAI

LIETUVOJE PRISIKĖLIMO BAŽNYČIAI REIKIA TALKOS

Nepriklausomoje Lietuvoje 1934 metais Kaune pradėta statyti Prisikėlimo bažnyčia. Sovietų Rusijai 1940 metais okupavus Lietuvą darbai nutraukti. Sovietai tenai įtaisė radijo dirbtuvę. Atstatymo darbai pradėti atgavus Lietuvai Nepriklausomybę. Visuomenė neįstengė surinkti lėšų atstatymui ir užbaigimui. Norima Tautai duoti Šventovę - Prisikėlimo bažnyčią, dėkojant Aukščiausiam už gražintą Nepriklausomybę. Visi, buvę Kaune, matė ir prisimena aukštai, tarsi virš miesto, pakilusią maldyklą su balta viršūne.

Prisikėlimo bažnyčios komiteto vardu kun. Viktoras Brusokas į mane kreipėsi raštu, prašydamas talkinti kreipiantis raštu. Pageidavimą mielai vykdau, šį laišką siunčiu kai kuriai lietuviškai spaudai ir kitur. Talkinkime. Ką naikino sovietai - lietuvių tauta atstato.

Paminklinės Prisikėlimo bažnyčios Atstatymo Tarybos vykdomojo komiteto adresas: Aukštaičių g. 6. LT 3005 Kaunas (tel. 20 08 83), Lietuva. (Komiteto pirmininkas kun. Viktoras Brusokas).

Prisikėlimo šventovės Paramos fondas: a/s litais 704620; a/s valiuta 87086269, kodas 26010766, AB "Vilniaus banko" Kauno filialas, adresas: Laisvės al. 82/17, LT 3000 Kaunas.

Lithuanian Saving Bank SWIFT:TAUPLT2X a/s 953006091, kodas 60104, 2000 Vilnius.

Aukas galima siųsti per "Katalikų religinę šalpą" - Lithuanian Catholic Religious aid. 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Būtų kilnu, kad lietuviškos organizacijos, pavieniai asmenys talkintų Prisikėlimo bažnyčios atstatymui, aukotojai įrašomi į geradarių sąrašus. O jei atvyktumėte į Kauną - žiūrint į didingą pastatą tykia galėtumėte didžiuliotis, kad ir Jūs talkinote istorinės bažnyčios atstatymui.

Algirdas Gustaitis
Los Angeles, Kalifornija

Atkelta iš 11 p.

mėnesį TATENA ekspertų vizito į Lietuvą metu bus parengtos rekomendacijos dėl tolesnio bendradarbiavimo su agentūra plėtojimo.

Šių metų rugsėjį TATENA tarptautinė ekspertų grupė įvertins

SPORTAS

TREČIOJI ČIKAGOS "LITUANICOS" PERGALĖ

Vasario 11 d. Lietuvių futbolo klubo "Lituanicos" futbolininkai sporto mėgėjams pateikė savotišką staigmeną ir įveikė stiprią kroatų "Zrinski" ekipą 3-1. Tokiu būdu mūsų taškų kraitis dabar padidėjo iki vienuolikos ir jie pakilo pirmenybinėje lentelėje į trečią vietą. Pirmoje dar be pralaimėjimų žygiuoja "Kickers" su aštuoniolika taškų, o antroje "United Serbs" su 12. Kaip tik su serbais lietuviai varžėsi vasario 18 d. šeštojo rato rungtynės "Metropolitan" salės pirmenybių "Major" grupėje, lietuviai sukojo lygiomis 4-4. Šios pirmenybės baigsis kovo 4 d.

Kaip teigė apie šias rungtynės pranešėjas "Lituanicos" komandos vadovas - Gediminas Bielskus, mūsų vyrai ši kartą neturėjo daug vargo ir pasekmė galėjo būti žymiai didesnė, jeigu antrame kėlinyje būtų išnaudotos geros progos. Ši kartą buvo pasirinkta tinkama žaidimo taktika, o taip pat ir mūsų vartininkas sužaidė užtikrintai.

Visus įvarčius "Lituanicos" naudai pelnė pernai buvęs komandos "naudingiausias" futbolininkas - Laimonas Bytautas, dabar populiariai vadinamas "Bitės" vardu.

E. Šulaitis

valstybinių branduolinės saugos ir radiacinės saugos priežiūros institucijų veiklą.

Susitikimo metu taip pat buvo aptarta Lietuvos įsiskolinimų TATENA techninio bendradarbiavimo fondams problema, viceministras O. Jusys įteikė sutarties ratifikavimo dokumentus.

Vienoje lankęsis viceministras O. Jusys taip pat susitiko su Austrijos užsienio reikalų ministerijos Tarptautinės teisės departamento direktoriumi ambasadoriumi Hans Winkler, vienu iš pagrindinių derybininkų ir juridinių dokumentų kompensacijų išmokėjimo klausimais rengėjų. Pagrindinė susitikimo tema buvo kompensacijų išmokėjimas Lietuvos piliečiams.

DIRVAI
AUKOJO

R. Veitas, Milton MA 100
B. Miklius, St. Pete., FL 50
A. Varnelis, Dowagiac, MI 50
A. Simonaitis, Rockford, IL 35
J. Stuogis, Cleveland, OH 35
A. Laniauskas, Palos Hills, IL . 25
K. Marcinkevičius, Clev., OH . 25
I. Kučiauskas, Baltimore, MD . 20
E. Račkauskas, Dorchester, MA 20
A. Babonas, Detroit, MI 15
L. Švelnis, Needham, MA 15
E. Jakulis, Willoughby, OH 10
V. Barauskas, Glendale, CA 5
A. Kazakaitis, So. Boston, MA.. 5
J. Gužauskas, Baltimore, MD ... 5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

VPA Accounting

866 E. 185 Street Cleveland, OH 44119

Income Tax Service

Don't wait for the filing deadline,
call us for an appointment today!

(216) 481-4614

KOLDŪNAI

MĖSOS, VARŠKĖS, GRYBŲ

Skambinkite:

Jodi Apanavičius

Tel.: (216) 531-6995

(440) 354-4029

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports - visas - prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir batzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama,
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel.: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ - 2001

Visi skrydžiai - geriausiomis kainomis

Atstovaujama FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

17936 Holf Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530